

UUDISED

USA keskpankuri sõnad töid börsidele languse

Keskpankade tegevus ja ka ainult sõnad kõigutavad turge, eile töi languse Ben Bernanke repliik. ▶16-17

Rahvusmuustris kinkekottide tootja tegi valearvestuse

Eestit külastavate turistide asemel on koduse mustri-ga kinkekottide ostjaks hoopis eestlased ise. ▶12-13

Ansip selgitas Barrosole põlevkiviõli eriolukorda

Peaminister Andrus Ansip jäi lisapäevaks Brüsselisse, et seista põlevkiviõli tootmise eest. ▶11

PUHKEPÄEV

Inimkonna kaks palet

Puhkepäev toob välja kaheksa dokumentaalfilmi, mis näitavad nii inimeste suuri võite kui ka arulageda tegutsemise tagajärgi. ▶3

KOLUMN

”Tootlikkuse suurendamine ei pea tähendama ränka tööd, vaid leidlikku tegutsemist.

Tootlikkuse suurendamise võimalustest kirjutab arvamusküljel TTÜ dotsent Eedo Kalle. ▶14

TUNNUSTUS

Finantsjuht peab vaatama tervikut

“Keerulisem on kriitilistes oludes rahavoo juhtimine ja inimestega seotud otsused,” tõdes eelmise aasta parimaks finantsjuhiks valitud Baltika finantsjuht MAIGIPÄRNIK-PERNIK. ▶8

Äripäev

Nädalavaetus

Reede, 24. mai 2013
nr 100 (4757) 2,50 eurot

↓ EUR/USD
1,2890

↑ USD/EUR
0,7760

↑ EUR/SEK
8,5936

↑ NordPool
42,78

↑ Euribor
0,293%

LUUBIAL

▶ Süüdimõistetud endise linnaametniku Ivo Parbuse telefonikõned paljastavad ehitusfirma Merko heaks tegutsemise ▶4-7

NÄDALA TEGIJA

Maigi Pärnik-Pernik

finantsjuht, kes väärrib asjatundjate tunnustust

↑ Eilsel finantsjuhtimise konverentsil kuulutati audiitorite austusväärse arvamuse järgi aasta parimaks finantsjuhiks Baltika rahanduse eest vastutav Maigi Pärnik-Pernik. Tema eest räägib Baltika tulemus – muu hulgas on tegemist kõige kiiremini kallinenud aktsiaga Tallin-

na börsil. Pealkirjad "Baltika on leidnud uue hingamise" ja "Baltika müük jätkab kiiret kasvu" jäävad juba sellesse aastasse ja on mulluse töö viil. Baltika aktsia suhtes on LHV ja Swedbank aga vastandlikul arvamusel, esimene soovib seda osta, teine müüa.

RÕÕMUSTAB

↑ **Toomas Tooli kohtuotsus.** Kuigi äriees Toomas Tooli süüdiäämine turumanipulatsioonis on vallandanud meediasõja advokaatide ja prokuratuuri vahel, on sündinud pretsedent, millega peavad edaspidi arvestama kõik börsil kauplejad. Turumanipulatsiooni mõiste täpsustamine kohtupraktika tulemusena loob selgemad reeglid, sellest on kõigile turuosalistele kahtlemata kasu.

Omaavalitsuse võit. Tõrva linna kohtuvõit Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse üle näitab, et toetusraha tagasinõudmine EASi poolt ei alati õigustatud ning oma õiguses kindel oles tasub kohtu poole pöörduda.

KURVASTAB

↓ **Tokyot tabas börsikrahh.** Jaapani aktsiaturg kukkus hiljutise tugeva ralli tagajärjel kokku, kõva kukkumine leidis aset ka Euroopa börsidel. Languse põhjustasid Hiina tehaste aktiivsuse raport ning USA Föderaalreservi viimase kohtumise protokoll, milles mitu keskpanga liiget tahtis võlakirjade ostmise programmi juba juunis ära lõpetada.

Aruandluse muutuse plaan. Euroopa Komisjoni ettepanek vabastada väikeettevõtted majandusaasta aruannete esitamise kohustusest praegusel kujul ei meeldi ei ettevõtjaid esindavatele organisatsioonidele ega Äripäevale. Kokkuhoiu hind võib olla ettevõtluskeskkonna halvenemine.

Gildi kuulsusetu lõpp. Skandaalne riskifond Gild Arbitrage läheb likvideerimisele. Kriisi ajal fondi üle võtnud Tõnu Pekk ei suutnud tühjast kübarast jäneist välja tõmmata. Fondivalitseja läks pankrotti ja ootab likvideerimisluba finantsinspeksioonilt.

ESMASPÄEVAL

Millal tellida aknapesu ja millest sõltub selle hind?

LOE ÄRIPÄEVAST

ILLUSTRATSIOON: ANTI VEERMAA

JUHTKIRI

Piirileping on ettevõtjale oluliste lepingute eeldus

Eesti-Venemaa piirilepingu sõlmimine on jõudnud otsustavasse faasi ja jõuab seekord suure töönaosusega ka lõpusirgele. Emotsionaalsed seisukohavõtted sel teemal on mõistetavad, kuid parem oleks teemat käsitledes säilitada terve mõistus ja realistlik suhtumine.

Leiame, et piirilepingu sõlmimiseni jõudmine on positiivne samm, mis aitab normaliseerida pikalt vindunud poliitilisi suhteid ja mitmekesistab ühtlasi majanduslikke sidemeid. Eesti ettevõtjale hakkab piirilepingust tõelist kasu tõusma siis, kui Eestil õnnestub Venemaaga allkirjastada ka investeerimise kaitse ja topeltmaksustamise vältimise leping.

Neist kahest viimasest praegu avalikult veel ei räägita, kuid see ei tähenda, et asjad tasapisi ei liigu. Kuna piirileping on investeerimise kaitse ja topeltmaksustamise vältimise lepingu eeltingimus, siis on vajalik piirileping ära sõlmida, et teiste, ettevõtjale oluliste lepingute ettevalmistamisega edasi minna.

Oluline kaubanduspartner. Eesti kaubanduspartnerite hulgas on Venemaa viimastel aastatel olnud pidevalt esiviisikus ja selles mõttes pole põhjust kurta. Pigem on probleemiks olnud Vene kaardi kasutamine sisepoliitikas, sh majandusteemasid kaasates.

Kaks aastat tagasi, kui Venemaa oli Eesti kaubanduspartnerite hulgas Soome järel lausa teisel kohal, puhkes torm veeklaasis, kui reformierakondlane Kalev Lillo avaldas arvamust, et paisuv idakaubandus võib olla julgeolekurisk, resoneerides peaminister Andrus Ansipi varem väljendatud seisukohaga, et Eesti eksport Venemaale ei tohiks olla üle kümne protsendi.

Avalikku arvamust testinud avaldusest kujunes lahmimiseks käändunud pseudodebatt,

”**Ettevõtja ootab investeerimise kaitse ja topeltmaksustamise vältimise lepingut.**

mis väärrib meenutamist üksnes põhjusel, et kohalike valimiste lähenedes on Vene kaardi kasutamine taas võimalik. Vene karuga hirmutamine on kahjuks liigagi levinud üksteisele äratagemise võtte Eesti sisepoliitikas.

Viimane ere näide on sotsiaaldemokraat Jaak Alliku väljaütlemisest alanud turmtuli sotside suunas, mida andes eemaldusid paremerakonnad Alliku sõnadest täiesti ja teadlikult.

Mõistus ja tunded. Aruteludes piirileppe sõlmimise vajalikkuse üle on rahvusromantilised, poliitilised ja ratsionaalsed argumentid enamasti olnud segiläbi. Viide tõsiasjale, et Jaapan ja Venemaa pole pärast teist maailmasõda isegi rahulepingut sõlminud, pole väide, mis põrmustaks Eesti-Vene piirilepingu sõlmimise vajaduse. Rahvuslikule eneseväärikusele rõhumine ehk Tartu rahu käsitlemine Eesti Vabariigi sünnitunnistuseks osutub praeguses reaalsuses naiivse võitu arusaamaks, mille kaitsjad isegi vaevalt usuvad, et Setumaa kord jälle täies mahus Eesti piiridesse võiks kuuluda. Ja see, et Venemaa ei tunnista Tartu rahu, ei tähenda, et seda ei tunnista meie lähemad liitlased.

IRLi esimehe Urmas Reinsalu seisukoht, et piirileppe ei peaks tegelema majandusküsimustega, on õige vaid osaliselt. Narva jõe vee kasutuse ja laevandusega seotud küsimusi ei pea piirileppe tööpoolest sätestama, kuid piirileppe sõlmimine on eeldus, et nende ja teistegi konkreetsete küsimuste lahendamiseks saaks edasi minna. Ka argument, et piirileppet on Venemaal rohkem vaja kui meil, ei pea paika. Jah, Venemaad huvitab viisavabadus Euroopa Liiduga ja sel ajendil said kõnelused taas alata, kuid ka meil on lepingust palju võita. Investeeringute kaitse ja topeltmaksustamise vältimise leping tuleb alles pärast piirilepingut.

Äripäeva veeb on kasulik.

Tule ja veendu ise!

www.aripaev.ee

Põnev. Kasulik. Asendamatu.

ML-TRANSPORT

Osakoormate vedu tagaluukautodega TALLINN–HELSINKI–TALLINN

Enne kl 12 tellitud veos järgmisel tööpäeval sihtkohas!

tel: +372 505 5074
info@mltransport.ee

www.mltransport.ee

ROIGASAIAD OÜ

Roigasaedade valmistamine ja paigaldamine

tel 509 2933 • info@roigasaiad.ee
www.roigasaiad.ee

Äri teenuste rubriigi standardreklaam 42x26 mm hinnaga 15€

Reklaami tellimine: reklaam@aripaev.ee
Tel 667 0105 • faks 667 0200

ÜTLES

Andrus Ansip: direktiiv, mille eesmärk on kesk-konda hoida, sunnib kaks korda enam saastama.

Peaminister ELi direktiivist. LOE LÄHEMALT LK 11

Pro Kapitali kvartalikahjum suurenes ligi poole võrra

RAIVO SORMUNEN
raivo.sormunen@aripaev.ee
FREDY-EDWIN ESSE
fedy-edwin.esse@aripaev.ee

Kinnisvaraarendaja Pro Kapitali esimese kvartali kahjum ulatus 0,91 miljoni euroni, mida on 43% rohkem kui aasta eest. Grupi ärikasum vähenes aastaga 1,37 miljonilt 0,3 miljoni eurole.

Kahjumist enam kahanes aga käive. Kui aasta eest ulatusid Pro Kapitali tulud 7,11 miljoni euroni, siis lõppenud kvartalis vaid 3,02 miljonini. Väiksem käive oli tingitud kinnisvara müügi-käibe kahanemisest (5,18 mln vs 1,10 mln eurot). Ka hotelliteenuste tulu kahanes aastatagusega võrreldes 10% (1,14 miljoni euroni). Renditulu kasvas aastaga aga 14% (0,282 miljoni euroni) ja muude teenuste tulu 18% (0,50 miljoni euroni).

Optimistlikult. Pro Kapital toob kvartali põhiaarenguna välja kokkuleppe Peterburi tee kauban-

ÄRIMEES Ernesto Preatoni on 2016 aasta 5. juulini Pro Kapitali nõukogu liige. FOTO: ANDRAS KRALLA

duskeskuse meelelahutuskompleksi kino- ja meelelahutuskeskuse operaatoritega. Lisaks saavutati kokkuleppe Hollandi ettevõttega Aprisco B.V. kohtuvaidluste lõpetamiseks.

Teise kvartali märksõnana võib välja tuua, et ettevõtte sai kinnisvarategevuse rahastamiseks investoritelt 1,66 miljonit eurot (soov oli saada kuni 2,5

miljonit eurot). Aktsiaid emiteeriti suurinvestoritele (minimaalne investeering võis olla 100 000 eurot) 1,80 eurol ehk viiendiku võrra allpool aktsia turuhinda.

Pro Kapital kordas aruandes, et börsifirma kinnisvaraportfelli investeeringute hetkeseisu hinnanguline väärtus on Newseci mõõdunud aasta juuli hindamise baasil ligikaudu 180,03 miljonit eurot (samas oli grupi varade bilansimaht märtsi lõpus 99,6 miljonit eurot).

Kolmapäeva hilisõhtul avalikustas ASi Pro Kapital aktsionäride korralise üldkoosoleku kokkukutsumise teate, milles muude päevakorrapunktide vahel soovitakse nõukokku kolmeks aastaks tuua Ernesto Preatoni.

Firma teatel aegub kolme nõukogu liikme volituste tähts-aeg tänavu 5. juulil. Sellega seoses teeb nõukogu aktsionäridele ettepaneku valida firma uueks nõukogu liikmeks Ernest Preatoni.

LÜHIDALT 3

Järelhüüe Nils Holger Bleckert Wachtmeistrile

Sündinud 5. mail 1953 Helsingborgi lähedal, lahkunud 6. mail 2013 Lihulas

Päev pärast oma 60. sünnipäeva ütles üles mitu mikroinfarkti üle elanud Läänemaa ettevõtja Nils Holger Bleckert Wachtmeisteri süda.

Krahvi tiitlit kandnud Holger Wachtmeister sündis Rootsis Helsingborgi lähedal. Ta õppis Sigtunas, seejärel Lundi Ülikoolis majandust ja hiljem põllumajandust. 1983–1993 pidas ta talu Rootsis, kasvas traavleid. Tema huvi ja armastus olid loomad, mets ja loodus.

Eestiga, täpsemalt Vaemla mõisaga Hiiu maal seotud Wachtmeistrite kodus teati Eestit ja peeti seda maad tähtsaks. Eestis tegutsemiseks kohta otsides langes valik aga Lihula kasuks, sest seal olid sobivad tootmisruumid, et alustada ettevõtlusega. Oli aasta 1993. Tema võttis Eesti omaks ja Lihula võttis tema omaks. Nii nagu ta oli – omapärane, isikupärane, sügavalt humaanne ja elujaatav.

Holger Wachtmeistril oli Lihula vallas kaks ettevõtet, Pariveres ja Tuudil, ta andis tööd peaaegu 50 inimesele. Ühtlasi oli ta Lionsi ja Rotary klubi liige, Lihula Eliisabeti kiriku juhatuse esimees, agar kultuuritarbija ja ühingute toetaja.

Hüvastijätt Holger Wachtmeistriga toimub Lihula Eliisabeti kirikus laupäeval, 25. mail kell 12. Põrm tuhistatakse ja maetakse Helsingborgi.

Kulla metsaomanik, Terve mets vajab hoolt!

Retsept nr 1

Liitu Sinagi
metsaiikhistuga!
Teeme metsa korda
iheskoos!

www.eramets.ee

KOHTUASI

Ametnik
Merko
lõa otsas

Avalikustatud kohtumaterjalid näitavad, kui edukalt Merko ja teised ettevõtted olid end Tallinna linnaplaneerimisse sisse söönud.

A HANNES SARV, KOIT BRINKMANN
hannes.sarv@aripaev.ee, koit.brinkmann@aripaev.ee

Kuna riigikohus endise Tallinna linnaametniku ning tema kaaskohtualuste kaebust mai alguses menetlusse ei võtnud, jäid Ivo Parbus ja teised süüdistatavad pistisekuritegudes süüdi.

“Ausalt öeldes, mul on... tekkinud tunne, et keegi nagu kahjustab meelega Eesti majanduse arengut, eks ole, noh,” pahandab endine Merko Ehituse juhatuse liige Tõnu Korts telefonis abilinnapea Taavi Aasa toonase nõuniku Ivo Parbusega. Loa saamine ühel Tartu maantee objektile liigu sellise kiirusega, nagu Korts sooviks. Parbus usub, et otsus tuleks kiirelt ära teha ja lubab hiljem Kortsuga uuesti ühendust võtta. On 16. oktoober ja aasta on 2008. Kell on 10.05.

Vestlustes paljastub labane skeem. Seda ja teisi Parbuse telefonikõnelusi kuulavad pealt kaitsepolitseinikud, vestluste stenogramm on nüüd kohtutoimikus ära toodud.

Kiirelt ehk samal hommikul, kohe pärast Kortsuga rääkimist võtab Parbus kõne toonasele Tallinna ehitusjärelevalve direktorile Rain Seierile ja palub muu jutu sees Merkole muret valmistav küsimus kiirelt lahendada. See saab lahendatud. Seier räägib hiljem kapos, et Parbus tõesti pöördus te-

ma poole korduvalt. “Neid pöördumisi on Parbus minule põhjendanud kui abilinnapea või linna-
pea korraldusi Tallinna linna huvides,” ütleb ta.

Parbuse ja toona Keskerakonna propaganda-trükist Kesknädal välja andnud Jüri Vilmsi SK juhatuse liikme Elmar Sepa pistiseasja kohtutoimikus on selliseid vestlusi ridamisi. Skeem oli labane: kui ettevõtja oli oma mitteametlikud maksimised kas otse ametnikule või kaude reklaami ostmise sildi all Jüri Vilmsi SK arvele kandnud, rääkisid asjasse pühendatud linnaametnikud isekeskis, et UFO on maandunud. Ettevõtja ehitusprojekt võis völvuvel saada rohelise tule kõigis ametkondades.

Teened said tasuta. Kui aga asjad siiski nii kiiresti ei liikunud, nagu ettevõtja soovis, sai näiteks Parbusele helistada ning muret kurta. Abilinnapea nõunik võttis asja kohe käsile, helistas vajalikud inimesed linnastruktuuris läbi ning andis suunised tegutsemiseks. Sellised teened ei jäänud talle ka isiklikult tasumata: tavapäraselt toodi Parbusele reisifirmade kinkekaarte või sularaha. Ent oli ka teisi heatahtlikke žeste. Näiteks kutsus Korts teda reisile Gotlandi saarele, et tähistada ehitajate päeva. Uurijad suutsid tõestada, et Parbus võttis pistist kokku 62 635 eurot.

Merko Ehituse kommunikatsiooni- ja turundusjuht Merit Välba teatas eile e-kirja vahendusel, et ettevõtte lähtub kohtuotsusest. Rõhutame, et tegemist on ligi viie aasta taguse juhtumiga ning Tõnu Korts ei tööta Merko Ehituses alates 28.08.2009, kirjutas Välba vastuseks Äripäeva küsimustele.

Korts annab töökäsud ja pistise

28. novembril 2008. aastal kohtuvad Tallinna linnavalitsuse kabinetis nr 607 Ivo Parbus ja Tõnu Korts. Kapo salvestab salaja toimunud kohtumise.

Alljärgnev on lühendatud ja toimetatud väljavõte kohtutoimikus olevast kapo jälitusprotokollist.

Kell 13.34 alanud kohtumise alguses ütleb Korts, et tal on ka üks raamat kaasas, mis peale ta võtab portfelliist välja raamatu ning ulatab selle Parbusele.

Raamatu vahel on Merko esindaja Kortsu poolt Parbusele makstav pistis.

Seejärel istuvad Korts ja Parbus koos nõupidamiste laua taha ning Korts võtab portfelliist paberid. Korts ja Parbus hakkavad arutama erinevate projektide seisu.

Arutatakse kooskõlastuste saamist, erinevate ametnikega suhtlemist ja detailplaneeringute- ja ehituslubade menetlemisega seotud teemasid.

Konkreetsete projektidena

nimetatakse Pae puhkeala, Kentmanni 6, Tartu mnt, Kalasadamat, Järvevana 9d. Korts on ette valmistanud dokumendi, millest ta järjest punkte ette loeb.

Dokumendis on kokku seitse punkti. Korts ütleb kohtumise lõpus, et esimese nelja punktiga tuleks aktiivsemalt tegeleda. Nendeks on Kentmanni, Tartu mnt ja Masti tänavaga seotud projektid. Samuti räägitakse Pae puhkealast.

Pärast arutelu lõppu jääb dokument punktidega Parbusele.

Korts lahkub ning Parbus võtab laualt kingiks saadud raamatu ja istub oma töölaua taha.

Parbus võtab raamatu selle ümber oleva ümbrise seest välja ja hakkab seda sirvima. Raamatu esimeste lehtede vahelt võtab Parbus midagi ja paneb selle laua peale.

Tegemist on postkaardi-laadse esemega, mis on kokku muratud ja mille vahel on veel üks lahtine paberileht. Seejärel paneb Parbus raamatu tagasi ümbrise sisse.

MERKO Ehituse endine juhatuse liige Tõnu Korts jäi kohtus süüdi korduvas pistise andmises.

FOTOD: ANDRAS KRALLA

“Kui te ootate Statoili arvamust, siis on see möga”

14. oktoober 2008 kell 15.06. Tõnu Korts helistab Ivo Parbusele, probleemiks Tallinna linnaplaneerimisameti tegevus seoses Järvevana viaduktiga.

Korts: Ivo, nüüd on mul, kurat, uus paanika siin, eks ole, et ausalt öeldes, vaata, me oleme sihuke ehitusettevõtte, kellega nagu Tallinna linn on sõlminud ühe lepingu selle Järvevana viadukti ehituseks, eks.

Parbus: Nii...

Korts: Mida, ütleme, et meil ei õnnestu teha, kuna linnaplaneerimisamet ei väljasta ehitusluba, vaid pidas vajalikuks, et meie küsiksime kõrvalasuvast Statoilist arvamust.

Parbus: Nii?

Korts: Mis kõlab, mis kõlab hästi, et noh, et ehitusloa taotluse juurde küsitakse... et me küsime Statoili arvamust, mida, mida Statoil arvab, eks ole, a Statoil arvab seda, et me võiksime rääkida nende esindajaga advokaadibüroost Sorainen, eks ole, on ju (Parbus naerab), mis lõhnab selgelt, nagu ütleme, konstruktiivse kooskõlastuse järele, eks.

Parbus: Ee, jah...

Korts: Ja mul oleks nüüd vaja selles mõttes, ausalt öeldes, mul on ettepanek, et teha nagu Taavi (Tallinna abilinnapea Taavi Aas -toim) juures koosolek. Mina ei tea, kas see Statoil seal on või ei ole,

ma ei tea, mis suhted linnal Statoiliga on, aga meil ei ole võimalik seda silda või seda viadukti teile ehitada, noh.

Parbus: Mh-mh.

Korts: Ma paneksin selle kirja sulle edasi, eks ole, aga...

Parbus: Pane see, pane, pane see ära, jah.

Korts: Aga see on, ütleme, et kuradi paanika nüüd küll, et selles mõttes, et ma eile kuulsin selles, ma ütlesin, et kuulge, et noh, kui te ootate Statoili arvamust, siis on see möga, eks ole, ja, et noh, et selles mõttes pole mõtet nagu tegeleda, linnaplaneerimisamet ajab mingit jama. Mis asi, mis asi see arvamus on, eks ole, aga tegelikult...

Parbus: Ja-jaa. muidugi...

Korts: ... on neil ju vastus käes, eks ole. Nüüd on see, et noh...

Parbus: Jah, jah.

Korts: ... see on... see lõhnab jälle... prokuratuuri järelepärimise võiks ka veel teha, minu meelest, eks ole.

Parbus: Jaa, jaa, jaa. Jah.

Korts: Ma panen selle meili, aga anna mulle õhtupoole teada, räägime siis, mis me teeme, eks.

Parbus: Jah, okei.

”Seal on see mure, et meil neid väliseid kooskõlastusi pole, et sa lubasid, et täna äkki jõuad uurida seda, et kuidas käituda.

Merko Ehituse endine juhatuse liige Tõnu Korts Ivo Parbusele

Korts Parbusele: vaata, et kaustu ei visataks tagasi

2. detsember 2008 kell 16.57. Korts helistab Parbusele, teemaks kinnistu Tallinnas aadressil Kentmanni 6. Korts soovib, et ametnikud võtaksid dokumendid vastu ilma kõigi kooskõlastusteta.

Korts: Kuule, Ivo, tahtsin küsida, mis sa sellest Kentmanni kaustade sissetoomisest arvad?

Parbus: Mm...

Korts: Et vaata, seal on see mure, et meil neid väliseid kooskõlastusi pole, et sa lubasid, et täna äkki hakkad seal, jõuad uurida seda, et kuidas käituda.

Parbus: Ee, jaa. Ee, põhimõtteliselt... ee, teeks niimoodi, kes sul selle sisse tooks?

Korts: No divisjonidirektor võib tuua. Kuusik, Tiit.

Parbus: Mhmh. mhmh.

Korts: Või... keegi teine. Kui das vaja.

Parbus: Et, ee... ta võiks seda teha... homme hommikul.

Korts: Jaa. Ja kelle kätte?

Parbus: Ee, vaata, seda, kelle kätte täpselt, ma veel täpsustasingi homme, et ee, ma ei ole sellele päris, ee, ühest vastust saanud. Et kui ta helistab mulle homme... kella... 10 paiku.

Korts: Kas ta võib sulle helistada?

Parbus: Jah.

Korts: Kuule. Tiit helistab ise sulle, sest vaata, homme ma... siin lõunast olen ära ja...

Parbus: Jah, jah... helistagu mulle.

Korts: Et las helistab sulle siit, äkki saaks selle sisse tuua, jah, et vaata...

Parbus: Jah.

Korts: ... seal meil väliseid kooskõlastusi ju pole. Et ei visata tagasi, on ju.

Parbus: Jah, jah, jah. Teeme, teeme nii.

Järgmisel hommikul kell 9.05 helistab Parbus tollasele linnaplaneerimise ameti ehitusjärelevalve juhile Rain Seierile ja palub Merko toodavad dokumendid vastu võtta, kuigi neil pole kõiki kooskõlastusi. Seier nõustub.

3. detsembril 2008 kell 14.01. Korts helistab Parbusele, sest ootamatult on selgunud, et ametnikud ei taha võtta vastu Kentmanni tänava dokumente.

Korts: No tere. Tõnu Korts minna.

Parbus: Ee, tere, saad sa helistada... 5 minuti pärast?

Korts: Ei, kahjuks, ee... noh, ma saan küll, aga põhimõtteliselt on lugu, probleem on, et lühike, see,

et Kentmanni kausta alt ei võeta sisse, ei võeta vastu, noh.

Parbus: Ee, oota, praegu...

Korts: Inimene se...

Parbus: Praegu oled all just?

Korts: Ei, mina ei ole, kolleeg on all, aga talt ei võeta seda kaust

ta vastu. Öeldakse, et korraldust on vaja, siis võetakse.

Parbus: Ee, ärgu... mingi kuusagile... kohe edastatakse see korraldus.

Korts: Jah, aitäh.

Parbus: Jah. Olgu.

”No, ma teen seda, jah.

Ivo Parbus lubab rääkida Tallinna linnaplaneerimisameti ametniku Arnold Knuutiga, et linn küsiks Merko asemel ruttu ise Statoili arvamust

Parbus: Statoil mängib ullikest seenemetsas

14. oktoober 2008 kell 15.23. Parbus helistab tagasi Kortsule

Parbus: Ee, kuule, tead, mis ma... ma vaatasin neid asju, ega ehitusloa saamisel küsitakse küll arvamust, aga see arvamus ei pea olema tingimata positiivne.

Korts: Absoluutselt mitte.

Parbus: Ei, ja-ja võtke see arvamus ära neilt, ja-ja...

Korts: Aga ma tookord panin sulle meili, rohkem meil midagi pole.

Parbus: Ee, no nad ütlesid, et ee, küsida selle advokaadibüroo käest, eks ole.

Korts: Jaa, jaa...

Parbus: Nii nagu, nii nagu seal meilis on, siis tulebki selle advokaadibüroo käest küsida, kuidas nad arvavad, ee, ee, suhtuvad Järvevana viadukti ehitusse ja kui nad vastavad, et ee, nemad ei ole sellega nõus, siis me olemegi nende arvamus saanud, neid on teavitatud ja ega seal ei olegi midagi rohkem.

/--/

Parbus: Kui seda on küsitud, siis läheb sõit edasi, jah, nemad arvavad, et neile see asi ei meeldi, aga tähendab, arvestades kuivõrd suur avalik huvi on Järvevana tee viadukti ehituseks, siis see on nende arvamus, nendega on, muuseas, seda räägitud, nad tahavad

ehitada selle bensiinijama asemele, mis praegu on otse peale seda raudteeviadukti, büroohoonet 12korruselisel... ja neile...

Korts: Tahavad. Jah?

Parbus: Jah, ja neile on öeldud. et nad seda büroohoonet sinna ehitada ei saa, kuna sinna kõrvale tuleb Järvevana tee viadukt ja-ja neid on sellest suusõnaliselt teavitatud, ee, ee, see, noh, et nad edasi niimoodi, ee, mängivad, ee, ee, ullikest seenemetsas, see on nende oma asi. Tegelikult, see tädi, kes kirjutas alla sellele kirjale...

Korts: Jah.

Parbus: Ee, see tädi... Oled sa kohtunud temaga?

Korts: Ei ole.

Parbus: Ee, see tädi näeb välja umbes nii nagu, noh, selline tädi, kes on läinud poodi sepikut ostma ja ära eksinud ja ta käitub, käitub täpselt niimoodi ja kui sa lased enast sellest ära uinutada, see on hirmus terane tädi...

Korts: Ahah.

Parbus: Ta, ta on hirmus terane tädi, ta ongi siuke õnne... õnnetu, kuradi sepikust ilma jäänud pensionär ja siis, kui torkab, siis saad aru, et kuradi, viimased püksid on ka jalast läinud.

Korts: Ahah, okei.

”Kui seda on küsitud, siis läheb sõit edasi.

Ivo Parbuse sõnul ei peagi Merko saama ehitusloa jaoks Statoililt positiivset arvamust.

E aidanud ka advokaatide raskekahurvägi: Tõnu Korts (vasakul) koos advokaat Leon Glikmaniga ning Elmar Sepp (paremal) koos advokaat Aivar Pilvega kuulavad mornide nägudega kohtuotsust, mis nad vangi mõistab.

FOTO: ANDRAS KRALLA

KOHTUASI

“Reedel tuleb üks

A HANNES SARV, KOIT BRINKMANN, PIRET REILJAN
aripaev@aripaev.ee

„Ütlen sulle niimoodi, et ega linnapea on ... kohkunud ja ega noh, Taavi tunneb ka ennast ebamugavalt seal.“

Ivo Parbus Elmar Sepale Äripäevas välja reklaamitud K-skeemi loo kohta

24. september 2008, Ivo Parbus helistab Elmar Sepale. Muu hulgas räägitakse 26. septembril Äripäevas ilmuvast uurivast loost, mis tõi esimest korda avalikkuse ette Keskerakonna varjatud rahastamise Jüri Vilmsi sihtkapitali kaudu. Parbus ja Sepp saavad artikli ilmumise teada, sest Äripäev reklaamib K-skeemiks nimetatud artiklit enne ilmumist. Äripäev kirjutab, et ajalehtede Kesknädal ja Vesti Dnja väljaandjat Jüri Vilmsi Sihtkapitali kasutati pumbana, mille kaudu ettevõtjate raha liikus Keskerakonnale. Raha liikus kolmel viisil: annetustena, laenudena, mida tagasi ei makstud, ning fiktiivsete reklaamiarvete eest.

Sepa ja Parbuse nüüd avalikuks saanud kohtutoimikust ilmneb, et 16. veebruaril 2009 tegi Elmar Sepp SA Jüri Vilmsi Sihtkapitali juhatuse liikmena nõukogule ettepaneku lugeda finantsitulaks mitu saadud laenu. Välja on toodud AS Saare Finants (kuulus Vjatšeslav Leedole), Kajaka Ma ja OÜ (omanik Urmas Söörumaa), Remonent AS (omanikud Sergei Elošvili, Aleksei Savinov, eks-omanik Marina Filatova) ja eraisikud kui laenuandjad, kes “ei ole teinud pingutusi laenu tagasi saamiseks” või kellega “lepingud puuduvad”. Sisuliselt on laenude näol tegemist varjatud annetustega Keskerakonnale ning laenajad on arvestanud, et seda raha nad tagasi ei saa. Kusjuures Sepa kirjalikus ettepanekus on toodud ka Keskerakonnalt sihtasutusele antud laenu, mille juures on ainsana märge “laenu kuulub tasumisele”.

Väljavõte 24. septembril toimunud vestlusest:

ÄRIPÄEVA K-skeemi lugu, mis paljastas Keskerakonna rahastamiseks kasutatava skeemi, ajas pistisevõtmisega seotud linnaametnikud ärevile.

A Loe Äripäevast

Äripäev jätkab Tallinna endise linnaametniku Ivo Parbuse kohtutoimikus olevate materjalide avaldamist ka järgmisel nädalal. Toimikus on sadadel lehekülgedel informatsiooni, mis aitab heita valgust Tallinna linnavalitsuse erinevate otsuste tegelike tagamaade kohta.
WWW.ARIPAEV.EE
JÄRGMISE NÄDALA LEHED

Parbus: Ee, tähendab, ee, ee, ee, vaata, kõigepealt tahaks saada joonist ja võib-olla saaks kokku, natuke räägiks läbi, et siin on kuradi ilmnenud ... Kui sa vaatad tänast Äripäeva, reedel tuleb, muuseas, üks latakas.

Sepp: Seda ma tean, see on see farmaatsiatehase lugu.

Parbus: Jah, jah. Et ee ...

Sepp: Jah.

Parbus: Tähendab, ee, ausalt öeldes, see on ikka täielik, kuradi, he-heh, lollus, mis on tehtud.

Sepp: A mis seal Äripäevas täna on? Ma ei ole lugend.

Parbus: Ei no, seal on suur kuradi leheküljeline teade, et reedel avalikustatakse Keskerakonna kuradi tuluallikad.

Sepp: Aa, okei.

Parbus: Ja see on ... Jah, ja see ongi seesama, ee, kurat, noh, ma ei tea, kus vendade mõistus oli, et noh, selles suhtes praegu on muu seas, ee, noh, ütlen sulle niimoodi, et ega, ee, linnapea (Edgar Savisaar – toim) on ... kohkunud ja, ja ega noh, Taavi (Tallinna abilinnapea Taavi Aas – toim) tunneb ka ennast ebamugavalt seal.

Sepp: Nojah, õnneks ei ole minu ega sinu pea pakul, kurat, siin on jälle teiste, teiste meeste lollused, nagu tavaliselt, kurat.

Parbus: Ei no, ei no, seda, seda küll, jah, aga...

Sepp: Jah, see on nagu teiste meeste lollus.

Parbus: Jah, aga vaata, selles suhtes, ee, ee, noh, tahaks niimoodi rahulikult asju teha, et ee, et noh...

Sepp: Okei. Aga siis ma, siis ma teen niimoodi, et ma... siis ma teen niimoodi, et ma ei hakkagi kellelegi, kellelegi täna helistama, ma lähen homme Toobali (Keskerakonna peasekretär Priit Toobal – toim) juurde, arutan taga läbi, eks ole ...

Parbus: Jah.

Sepp: Ja, ja siis arutame sinuga läbi, on ju.

Parbus: Ja, ja võta, võta see enda kätte uuesti see plaan ja ... Ei no, ma juba tean nende nõudmisi ja noh, ma olen ka nendega rääkinud kõigiga, ühesõnaga, seal ollakse valmis tagasi tõmbama, ainult ma pean, ma pean, noh...

Sepp: Selge ...

Parbus: Ee, suhteliselt, ee, autoriteetselt sel juhul minema ja seda ütleva, praegu ma lihtsalt kompasin.

Sepp: Väga hea ...

Parbus: Jah.

Sepp: Aga siis teeme niimoodi, et ma saan homme, ee, Priiduga (Priit Toobal – toim) kokku, ee, toimetan need plaanid seal sinu kätte ja siis vaatame edasi, eks ole.

Parbus: Just, okei.

Äripäevas ilmunud K-skeemi artikliga samal päeval helistab tollane Kristiine linnaosavane ma asetäitja Aleksander Raide Parbusele. Artiklis kirjutati, kuidas Keskerakond survestab linnaametnikke, et need nõustuksid Tondile Tallinna Farmaatsiatehase krundile kõrghoone rajamisega. Kõrghoone rajajad toetasid varjatult Keskerakonda. Väljavõte Raide ja Parbuse telefonivestlusest, mis toimus 26. septembril 2008 kell 10.47

Parbus: Ee... ee, sa oled... ee, sa oled ju... nähtavasti kursis sellega, mis, ee, mis täna Äripäevas ilmus?

Raide: Ee, mis Äripäevas ilmus?

Parbus: Jah.

Raide: Jaa, loomulikult.

Parbus: Mhmh.

Raide: Jah.

Parbus: Et te lihtsalt olete valmis siis, ee... vastama, kui äkki keegi küsib, et, ee... miks te siis olete nõudnud niimoodi selle... ala... planeeringusse arvamist, et noh... et ta ju... sobib.

Raide: Noo, ee...

Parbus: Sobib igati kõrghoonete alaks ja et te olete planeerinud sinna linnaosa ruumid.

Raide: Jah. Ee, esiteks see... ja, ja, ja teiseks, ee-ee, teiseks me, me ise mõtlesime, me rääkisime hommikul ka nõupidamisel siin sellest, eks.

Parbus: Mhmh, mhmh.

latakas”

Raide: Ja, ja, ja arutasime nagu ka arhitektiga seda võimalikku niisugust vastusevarianti, mis see võiks olla, eks. Et, ee-ee, me pakkusime nagu seda välja... et kuna tegemist oli ala nagu... suurema ala tervikliku lahendusega...

Parbus: Mhmh.
Raide: ... mitte ühe üksiku krun-di lahendusega... siis tööpoolest Kristiinelt nagu puudub nagu selline tõmbekeskus.

Parbus: Jah. Jah.
Raide: Ja sellest võiks... ee, sellest võiks koos kogu selle Tondi, ee, kvartaliga kujuneda nagu niisugune linna tõmbekeskus... linnaosa tõmbekeskus.

Parbus: Mhmh, mhmh.
Raide: Kus on koos nii meelelahutus, äriefunktsioon, eluruumid ja nii edasi.

Parbus: Mhmh, mhmh, just.
Raide: Et, ee, et seda me nagu arutasime. Jah. Et kui keegi nagu küsib, noh, siis, ee-ee, siis loomulikult, ee, me leppisime ka kokku selles, et, et, ee, et vastamise kohustus on nagu minul, et teised, ee, arhitekt sellele ei vasta, et ta suunab nagu võimalikud küsimused mulle, aga sellise nagu vastuse üld... üld sellise... ee, tausta me leppisime kokku, mida me... mida me siis kirjutame sinna.....
Parbus: Mhmh, mhmh. No väga hea. Väga hea. Nüüd muidugi Lõokeste 5st veel...
Raide: Jah.

Parbus: ... sinna on tehtud ridamisi märkusi, aga noh, need on sellised tehnilised märkused.

Raide: Mhmh.
Parbus: Et põhimõtteliselt, ega keegi sellele vastu enam... punnida ei saa...

Raide: Ei saa, jah.
Parbus: ... aga eks nad praegu... ei noh, siin on tööpoolest, noh, selliseid tehnilisi märkusi ja... palun...

Raide: Jah.
Parbus: ... palutakse sõnastust parandada ja...

Raide: Mhmh.
Parbus: Märkusi on kokku 21 tükki, aga noh...

Raide: Okei. No, viimasel ajal ongi, mulle tundubki, et see märkuste arv on nagu kasvanud, kui ma vaatan neid, ee... neid asju, et, ee... Kui varem oli ikka nagu 10 märkust oli niisugune maksimaalne ja 15 oli juba väga palju, eks... siis, siis toepoolest nüüd on jõutud nagu märkustega nagu... nagu uuele kvalitatiivsele tasemele lausa.

Parbus: Kvantitatiivsele.
Raide: No kvantitatiivsele, siis tasemele, jah.
Parbus: Jah, heh-heh, jah.

27. oktoobril 2008 Ivo Parbuse kabinetis. Ivo Parbus ja Elmar Sepp arutavad, kuidas Tallinna linnas ärihuve omavate ja Keskerakonnale raha annetavate ettevõtjate abil hoida elus erakonna

venekeelset propagandaväljaannet Vesti Dnja. Alljärgnevalt väljavõtte vestlusest.

Parbus: Ei, aga no mul on see, mul on seda lehte (Vesti Dnja – toim) vaja, ülejäänut ma ei taha.
Sepp: Ma jätan selle sinu kätte, et siis vaata, mina ütlen neile täna, et me uurime asja. Saan nendega homme kokku. Ma lihtsalt lasen neil sellisel juhul, kui küsimust on võimalik lahendada, teha sihtasutusse toekad annetused ... Seal on selle eluspüsimisega, kuna seal on nagu see probleem praegu, et Postimees ostis ära Den Za Dnjomi, Postimees tahab ära osta ka Molodjožkat ja tahab ära osta ka MK Estoniat.

Mis on eesmärk: sulgeda meie reklaam ja sisuliselt meid välja surutada. Hakata meid välja suretama, sest sisuliselt me oleme veel ainuke leht, kes on tülik, siis nad saaks selle kõik enda peale. Neile on see täna ... Eks venekeelse turu pärast läheb täna armutu võitlus lahti. Noh, nüüd, pluss teine asi, see Pärnu ja Narva, seda, noh, võitlus tuleb ikka väga äge. Võitlus tuleb ikka väga äge. Ja teisalt ma annan endale aru, et selles võitluses mul lehe osatähtsus tunduvalt tõuseb, sest see jääb ainukeseks väljundiks, me saame oma venekeelset lugajat nagu instrueerida. Postimehes hakkab jõe ajupes, noh.

Parbus: Jah.

Ä Tasub teada Pistiseprotsess viis vangi nii ametnikud kui ka ettevõtjad

SÜÜDISTUS JA KOHTUOTSUS PISTISE VÕTMINE

Ivo Parbus soovis süüdistuse kohaselt Tallinna abilinnapea nõunikuna töötades saada Tallinna linnaplaneerimise ametis erinevate detailplaneeringute, ehitusprojektide ja ehituslubade menetluse asjaajamise korraldamise ja nende üle järelevalve tegemise eest planeeringute ja projektide esindajatelt raha. Süüdistuse järgi võttis ta 2008. aasta maist kuni detsembrini pistisena vastu raha ja kinkekaarte 62 635 euro väärtuses. Parbus mõisteti süüdi korduvas ja ulatuslikus pistise nõudmises ja võtmises. Elmar Sepp ja SA Jüri Vilmsi Sihtkapital jäid süüdi pistise andmisele kihutamises ja sellele kaasa aitamises.

PISTISE ANDMINE

Tõnu Korts, Toivo Susi, TLS Invest OÜ jäid süüdi korduvast pistise andmisest. Raivo Unt, Tallinna Farmaatsiatehase AS, Peeter Palusaar, Kaupmehe Arenduse OÜ, OÜ Woody, OÜ Metsailu, OÜ Constancia, ASI Merko Ehitus ja Aleksander Raide tunnistas kohus süüdi pistise andmisest.

KARISTUSED

VANGISTUSED

Merko endise juhatuse liikme Tõnu Kortsu karistuseks oli kahe aasta ja kolme kuu pikkune vangistus, millest reaalset tuli tal vanglas olla viis kuud.

Ivo Parbusele mõisteti kolme aasta pikkune reaalne vangistus. Elmar Seppa karistas kohus kahe aasta ja kuue kuu pikkuse vangistusega, millest ta pidi kohe ära kandma viis kuud.

Toivo Susi ja Aleksander Raide said kahe aasta ja kuue kuu pikkuse vanglakaristuse, millest kohe ärakandmisele kuulus neli kuud ja 27 päeva. Raivo Unti karistati ühe aasta ja kuue kuu pikkuse vangistusega, millest kohe ära kandma kuus kuud. Ainsana ei pidanud otse kohtusaalist vangi minema Peeter Palusaar, kes sai karistuseks ühe aasta ja üheksa kuu pikkuse vangistuse, millest kohe ärakandmisele kuulus viis kuud ja 22 päeva loeti eelvangistuses viibitud ajaga kantuks.

RAHALISED

Merko Ehitust ja tema tütarfirmasid karistati kokku 700 000 euroga. AS Merko Ehitus sai otsuse järgi 300 000, OÜ Constancia, OÜ Woody, Tallinna Farmaatsiatehase AS ja Jüri Vilmsi Sihtkapital 200 000, OÜ Metsailu ja TLS Invest OÜ kumbki 100 000 ning Kaupmehe Arenduse OÜ 50 000 euro suuruse rahalise karistuse. Ivo Parbuselt mõisteti konfiskeerimise asendamise korras välja konfiskeeritava vara väärtusele vastava summana 7349,84 ning Vilmsi Sihtkapitalilt 51 129,32 eurot.

Hambusse jäid ka parteikaaslased

28. oktoobril 2008. aastal Ivo Parbuse kabinetis toimunud vestlusel hindasid Elmar Sepp ja Ivo Parbus ka Keskerakonda kuuluvaid linnaosavanemaid.

/.../

Parbus: No aga ega, ega vaata, kui me nüüd käime läbi kõik linnaosade vanemad, siis noh, kes meil on need väga kõvad töömehed.

Sepp: Ütleme niimoodi, et Jürgenson on täiesti aut. Jürgenson püsib ainult tänu sellele, et papa on Edgarit (Edgar Savisaar – toim) aidanud. Ainult tänu sellele.

Parbus: No seda ma ei tahtnud öelda, aga sa nüüd töid välja selle.

Sepp: Ja-ja, no ma tean seda, seda on öeldud ka niimoodi. Piritast ma ei räägi üldse. Nõmme-Nõmme, minu arust see Rainer (Rainer Vakra – toim) on täitsa asjalik. Ja noh, Klandorf (Kalle Klandorf – toim).

Parbus: Ee-ää.

Sepp: Aga Kalle tegelikult, Kalle võtab ka asja rahulikult, et Kalle mängib korvpalli rohkem.

Parbus: Kalle mängib korvpalli, ää, Kalle jätab ainult selle mulje, soliidse.

Sepp: Jah.

Parbus: Aga tegelikult teeb seal asja ära Moorast (Toivo Moorast – toim).

Sepp: Moorast.

Parbus: Ja, ja Moorast on niivõrd võimuahne vend, et Moorast täiesti neelab selle alla, ta saab aru, et ta ise ei saa esimeseks.

Sepp: Linnaosavanemaks ei saa järelikult.

Parbus: Jaa, jaa.

Sepp: Realiseerib oma ambitsioonid.

Parbus: Jah, jah, ta paneb, paneb täiesti.

Sepp: Ta tegelikult juhib igapäevast.

Parbus: Jah, ta juhib igapäevast seda asja.

Sepp: Seda ma olen aru saanud.

Parbus: Noh, mis Piritasse puutub, siis Piritalt veel katastroof tuleb, sest tegelikult Piritat juhib juba Rajasalu (mõeldud on kas Ülle Rajasalu või Triinu Rajasalu, kes mõlemad on olnud Pirita linnaosa vanemad – toim).

Sepp: Aga miks see poiss (Tiit Terik – toim) sinna üldse pandi. Mina ei tea, mina ei saandki aru.

Parbus: Aga ta on õpilasmalevat teinud koos selle kuradi Mariatuga (Edgar Savisaare tütar – toim).

Sepp: Mariaga.

Parbus: Jah.

Sepp: Aga see poiss, ma arvan, et meil võib tekkida nüüd selline olukord, et me ei saa mandaatigi kokku.

Parbus: Sest tegelikult ma võin sulle öelda nii omavahel, et ma saan väga hästi läbi selle Pirita halduskogu esimehe, selle Elistega (Mati Eliste – toim).

Sepp: Matiga, jah?

Parbus: Jah. Ja Mati on kuradi öelnud korduvalt, et kuule, kutsuge kuradi vend korrale. No mida sa kutsud, kurat, ää. Me oleme proovinud, kurat, ee, et, ee, rääkida, aga asi on selles, et noh, poisil on seljatagune olemas. Poiss on hästi seda, kuradi, kasutanud. Mida sa kutsud teda korrale, pärast saa ise, kuradi, vastu kupp.

Sepp: Aga Viktor Vassiljev?

Parbus: Ee.

Sepp: Mürgeldab nagu oma eest küll kõvasti.

Parbus: Noh, ta mürgeldab, ta mürgeldab kõvasti, aga ta on, ta on natukent sihuke liiga edev mees. Ma ei oskagi öelda, vaata, Haabersti on kuidagi kauge linnaosa, et ta kuidagi tundub, et ta jääks Harku valda.

Sepp: Jah, jah.

Parbus: Ta on alati, ta on alati ajanud seal mingisugust kuradi ...

Sepp: Oma asja.

Parbus: Ei ela, ei sure, kurat, noh, seal on kogu aeg mingi väga naljakas asi. Sest tegelikult, kui võtta, ega Toomistu (Aivo Toomistu – toim)...

Sepp: Toomistu mängib pilli, nii et ...

Parbus: Ja, ja siis see kuradi härra Kuul. Ega noh, need on samasugused vennad. Need, need ongi need kolm, kõik on linnaosavanemad, kõik tahavad ennast näidata, kõik tahavad oma pilti lehte, kurat, ja kõik tahavad midagi avada.

Sepp: Ja ütleme niimoodi, et kui sa nüüd linnaosadid vaatad, siis see pilt on päris trööstitu.

/.../

Sepp: Edgar (Edgar Savisaar – toim) on loonud tegelikult sellise, noh, kuidas ma ütlen, on loonud nagu sihukese olukorra, et tal on kõik otsad oma käes. Absoluutselt kõik.

Parbus: On-on.

Sepp: Jah. Linnavalitsus kas on või ei ole. Vahet ei ole. Nagunii otustab ise. Linnaosavalitsustega on samamoodi. Nüüd osa, kes on nagu vanemad olivad, kõige vanem on nagu Kalle (Kalle Klandorf – toim), kes on. Kallel on pohui. Kalle mängib korvpalli. Ta on nii vana tegija. Kuskil näitab, imiteerib töötgemist. Alati ma sinna lähen, on tal laud puhas, tal on teksad jalas, kampsun seljas ja kas läheb või tuleb palli mängimast.

/.../

Korts: Parbus on lihtsalt üks tigidik

Merko Ehituse juhatuse liige Tõnu Korts iseloomustas kolleegile Ivo Parbust kui tigidiku, kes tahab ennast välja elada. Kortsu kolleeg kurtis, et Parbus oli Lasnamäel Pae puhkeala arenduse koosolekul käitunud vaenlase, aga mitte sõbrana. Tee maks olid parkimiskohad. “Ja hakkas seletama, et kui meil ei mahu, et las siis teeme kahes tasapinnas või ehitame parkimis-maja,” kirjutas kolleeg Kortsule.

“Parbus on lihtsalt üks tigidik, kes tahab ka ennast vahest välja elada, kui ülemusi kõrval pole. Selle pärast ei maksa väga erutada. Ega ma pole kunagi kindel olnud, et see normi vähendamine meil õnnestub, kuid seda me ju ütlesimegi, et proovime. Ja kui ei õnnestu, siis ei õnnestu. Kahel tasapinnal võivad nad oma kodus parkida, kui tahavad,” vastas Tõnu Korts kolleegiga peetud kirjavahetuses.

INTERVJUU

Hea finantsjuht mõtleb ette.

Koondada on raske

KAISA GABRAL
kaisa.gabral@aripaev.ee

Eile Äripäeva konverentsil "BIG4" aasta mõjukaimaks finantsjuhiks valitud Maigi Pärnik-Perniku sõnul peab otsuste tegemisel kahe ja-laga maa peal olema. Kõige raskemaks peab Baltika finantsjuht otsuseid, mis on seotud inimestega või sunnivad riskima.

Järgneb intervjuu Maigi Pärnik-Pernikuga.

Mis on olnud Teile finantsjuhina Baltikas raskem otsus? Raske on kriitilises olukorras rahavoogu juhtida ja teha inimestega seotud otsuseid – koondada. Seda tuleb teha olukorras, kus ettevõtte äri- ja põhiprotsessid saaksid edasi toimida. Lisaks tuleb mõelda ka õhkkonnale ja keskkonnale, mis pärast selliseid raskeid otsuseid valitsema jääb. Kui ettevõtte on keerulises olukorras, on paljud otsused rasked. Mõningaid raskeid otsuseid on veel olnud, need puudutavad riskimist. Näiteks laienemine. Kui ettevõtte on raskes seisus, on efektiivsus

A Konkurs

Aasta mõjukaim finantsjuht

MAIGI PÄRNIK-PERNIK on sündinud 19.01.1974.

2011. aastast Baltika finantsjuht. 2008–2011 Estonian Airi asepresident finantsalal, 2001–2008 töötas Eesti Haigekassas.

NOMINENDID olid Rain Sillivask (Graanul Invest), Maigi Pärnik-Pernik (Baltika), Piia Kallas (Riigi Kinnisvara AS), Piret Aava (Starman), Ruta Juzulenaite (Pro Kapital Grupp).

EELMISEL AASTAL pälvis tiitli Eesti Energia finantsjuht Margus Kaasik.

ja kokkuvõtte olulised, aga ettevõtte võib ka laieneda ja tuleb vastu võtta ka riskantseid otsuseid.

Finantsjuht osaleb ka laiemate otsuste tegemises. Ma arvan, et mõni muu otsus on olnud raskemgi kui finantsotsused.

Milline peab olema finantsjuht, kes suudaks selliseid keerulisi otsuseid teha? Kindlasti peab olema kahe jalaga maa peal. Peab olema huvi ettevõtte ja selle tegevuse vastu. Mõnes mõttes peab olema ka kaastundlik, võimega kaasa mõelda. Väga tihti vaatab oma ala inimene probleemide otsa enda kitsast vaatenurgast, aga finantsjuht peab vaatama ka tervikut ja aru saama, mis oleks sellel ajal kõige parem otsus.

Hea finantsjuht peab olema ettevõtte juhile või juhtkonnale hea strateegiline partner, tal peab olema ülevaade erinevatest valdkondadest. Ta peab rääkima kaasa, mõeldes ettevõtte finantstervisele ja tervikule.

Kas halb finantsjuht võib ettevõttele ka saatuslikuks saada? Ma ei tea, kas on olemas selline mõiste nagu halb finantsjuht, aga ma olen nõus, et finantsjuhi roll on väga oluline. Väiksemates ettevõtetes on finantsjuht rohkem nagu pearaamat

pidaja ja ta tegeleb rohkem mineviku korrektselt esitamisega.

See on ka väga oluline, sest on tugi erinevatele otsustele. Kui ettevõttes pole see roll täidetud, kui pole sellist finantsjuhti, kes mõtleb tuleviku le numbrite alusel, võib sellel ettevõttel olla keerulisem.

Kui oluline on Teile aasta mõjukaima finantsjuhi auhind? Ikka on meeldiv tunnustus ja võib-olla ka toetus. Eelkõige Baltikas, kuid võib-olla ka mu eelnevates töökohtades.

Ega mu eelmised töökohad pole ka just väga lihtsad olnud, Estonian Air ja Eesti Haigekassa. Kõik on olnud huvitavad ja suured ettevõtted. Rasketel aegadel on kriitikat olnud väga palju, see auhind on märk tunnustusest.

Kas jääte edasi Baltikasse või võtate uue kondi hambusse? Jään Baltikasse edasi. Baltika on üks Eesti põnevamaid ettevõtteid, nii kompleksne, nii palju erinevaid müügikanaleid, viis erinevat turgu. Ma arvan, et hea töötaja peab tundma huvi selle äri vastu, kus ta töötab. Mulle kui naisterahvale on jaeäri moe vallas kindlasti see, mis põnevust pakub.

KÕIGE mõjukamaks finantsjuhiks valiti Maigi Pärnik-Pernik, sest tema finantsdirektoriks oleku ajal on Baltika põhjast välja tulnud. Tema rolli selles hinnatakse tähelepanuväärseks. Ettevõtte on teinud olulisi finantsotsuseid ja Baltika aktsia on börsil kõige kiiremini kallinenud.

FOTO: RAUL MEE

ÄRIPÄEVA KOOLITUS

5. juunil

LÄBIRÄÄKIMISED
VÄLISTURGUDEL

Kuidas läbi nutika strateegia ja taktika saavutada parimaid tulemusi?

Koolitaja on **JAKOB SAKS**

Täpsem kava aadressil
www.koolitus.aripaev.ee

Äripäev

Koolituse hind on 349 eurot (km-ga 418,8 eurot)
Info ja registreerimine telefonil **667 0100**,
elektronposti aadressil **koolituskeskus@aripaev.ee**
või koduleheküljel **www.koolitus.aripaev.ee**

Angela Merkel nimetati
kõige mõjukamaks naiseks

USA väljaanne Forbes avaldas järjekordse pingerea maailma kõige mõjuvõimsamatest naistest. Mitmendat aastat juhib edetabelit Angela Merkel ja suur osa pingerea esitsas oli justest on riigijuhid.

Merkeli kohta kirjutas Forbes, et naine hoiab euro saatust oma õlgadel ja kogub kokkuhoiupoliitika tõttu vaenlasi nii lõunapoolsetes riikides kui ka Põhja-maades.

Teisel kohal on Brasiilia president Dilma Rousseff, kes juhib majanduse võimsuselt seitsmendat riiki maailmas ja seisab silmitsi väljakutsega aidata oma riigi majandus välja mitme aasta aeglaseimast kasvust.

Kolmas on Melinda Gates, keda hinnatakse kõrgelt heategevusfondi Bill & Melinda Gates juhtimise eest. Fondi praegune

3,4

MILJARDIT dollarit on aastaga laiali jaganud maailma mõjukuselt kolmanda naise Melinda Gatesi heategevusfond Bill & Melinda Gates.

peamine eesmärk on lastehalvatuse likvideerimine maailmas aastaks 2018. Fond jagas aastaga heategevuslikul eesmärgil laiali 3,4 miljardit dollarit.

Võimukad presidentide kaasad. Neljanda koha andis Forbes USA esimesele leedile Michelle Obamale. "Harvardi lõpetanud endine advokaat kasutab aktiivselt oma esimese leedi rol-

li, et võidelda laste rasvumise vastu ja teadvustada tervislikke eluviise," kirjutas väljaanne, lisades, et enamik ameeriklasi hindab tema tegevust positiivselt.

Ka mõjukuselt maailma viies naine on olnud esileedi. Hillary Clinton on seni ainus esimene leedi, kellest on saanud pärast esindusrolli ka tõsiseltvõetav presidendikandidaat. Forbes ennustab, et tal on suur võimalus olla demokraatide järgmine presidendikandidaat ja miks mitte ka valimised võita.

Forbesi pingereas järgnevad Facebooki tegevjuht Sheryl Sandberg, IMFi juht Christine Lagarde, USA sisejulgeoleku juht Janet Napolitano, India Rahvuskongressi president Sonia Gandhi ja PepsiCo tegevjuht Indra Nooyi.

ARIPAEV.EE

Veskimägi: piirileping on ettevõtjale hädavajalik

KADRI PÖLENDIK
kadri.polendik@aripaev.ee

Eesti-Vene piirilepinguga kaasnevad lepingud muudavad siinsete ettevõtjate toodangu Venemaal konkurentsivõimelisemaks, hindas mööblitööstur Enn Veskimägi.

Ta ütles, et kuigi piirileping otseselt ettevõtjat ei puuduta, kaasneb sellega topeltmaksustamise vältimise leping ja investeeringute kaitse leping. "Need on ettevõtjatele olulise tähtsusega," lausus ta.

Venemaa ettevõtjatega tekib vastastikune huvi. Veskimägi sõnul muutub lepingute tagajärjel siinse toodangu hind Venemaal konkurentsivõimelisemaks, sest praegu on paljudele toiduainetele ja ka mööblile keh-testatud tollimaks.

"Meil on praegu erinevatele mööblile 15-20 protsendine täiendav tollimaks. WTOga sõlmitud lepingu alusel väheneb see kuue aasta jooksul, aga kui meil kirjutatakse piirileping alla, allkirjastatakse järgmisena topeltmaksustamise vältimise leping," selgitas Veskimägi. Ta on kindel, et seejärel tekib mõlema riigi ettevõtjatel suurem huvi naaberriigi vastu.

Küll aga ei mõista Veskimägi,

ETTEVÕTJA Enn Veskimägi ei mõista, miks ei soosi siinsed poliitikud Venemaad kui head äritegemise paika. FOTO: RAUL MEE

Ä Taust Piirileping

VALITSUS kiitis heaks Eesti-Vene riigipiiri ning Narva ja Soome lahe merealade piiritlemise lepingu eelnõud.

REGULEERIB ainult riigipiiri puudutavaid küsimusi, rõhutatakse, et pooltel puuduvad teineteisele territoriaalsed nõudmised.

JÕUSTUB 30 päeva möödumisel pärast Eesti ja Venemaa ratifitseerimiskirjade vahetamist.

miks on põllumajandusminister Helir-Valdor Seeder leppele vastu olnud, kui topeltmaksude kaotamine on vesi põllumeeste veskile.

Investeeringute kaitse leping võiks Veskimägi hinnangul siia meelitada rohkem Vene ettevõtjaid. "Mina leian, et piirilepingu sõlmimine on hädavajalik. Ma arvan, et nüüd on kõik aru saanud, et oli viga, kui see 2005. aastal pooleli jäi. Ka see preambula oli viga. Ma lihtsalt ei saa aru nende inimeste mõttelaadist, kes seda taga igatsevad," märkis Veskimägi.

PRIVILEG
ainult Äripäeva lugejale

PRIVILEEG ON EKSKLUSIIVNE OSTUKESKKOND JUST SINULE, ÄRIPÄEVA LUGEJALE. Vaata pakkumisi www.privileeg.ee

Hea Hind!

Piazza söögiriistad 50% soodsama hinnaga

4.90-43.90 €

Muutke oma elu stilisemaks – eksklusiivsed Piazza söögiriistad Teile privileegina 50% soodsama hinnaga. Peale esteetilise naudinguga ootab Teid traditsioonide võlu: vennad Giuseppe ja Baldassarre Piazza asutasid ettevõtte Piazza juba 1880. aastal. Kauneid söögiriistu iseloomustavad kvaliteet ja ka kõige pisemate detailide täiuslikkusest lihtsust.

Vaata kõiki pakkumisi:
www.privileeg.ee

bauhof

Aiaparadiis

Bauhofi Aiaparadiis esitleb:
Suur Rõdukonkurss 2013

Rõdu on iga kodu aed! Nii suure kui väikese rõduga on võimalik nutika lahenduse läbi teha endale ja oma perele mõnus nurgake värskes õhus. Bauhofi Aiaparadiis väärtustab nutikaid ja rõõmsameelseid lahendusi rõdul- kasvata maitsetaimi, õites ampleid või remondi kogu rõdu!

Välja valitakse:

"Aasta Rõdu" - auhind reis kahele Hispaaniasse
"Nutikas Rõdu" - auhind 250€ Bauhofi kinkekaart

"Suurim muutuja" - auhind 250€ Bauhofi kinkekaart
"Rahva lemmik" - auhind 100€ Bauhofi kinkekaart

Viimane päev konkursil osalemiseks on 21.07.2013.
Täpsem info konkursi tingimuste ja reeglite kohta www.bauhof.ee/rodukonkurss

OLLEHORM, Atria Eesti AS tegevjuht
 ”Olen Äripäeva veebi lugenud pikki aastaid. Teen seda peaaegu iga päev, kui olen Eestis. Ta on operatiivne infokanal. Sealt saab igapäevaselt kasulikku infot. Jälgin kõige rohkem ikka kõike, mis toiduainete- ja lihatööstust puudutab. Äripäev on võrreldes teiste keskkondadega ikkagi puhtalt majandusportaal ja ärijuhtidele asendamatult.

ÜLO PÄRNITS, Technopolis Ülemiste AS nõukogu liige
 ”Olen *online*’i lugenud nii kaua kui ta on eksisteerinud. Teen seda iga päev. Sealt leiab põnevad sündmuseid - firmade edukad tulemused, ärimeeste uued ametikohad jm. Ühesõnaga asjakohast infot. Äripäev on hämmastavalt informeeritud. Äripäeva ülesanne on informeerida, mis majanduses toimub. See on tema roll olnud loomisest peale ja ta on seda edukalt teinud.

KRISTINE ROSS, Infotark AS juhatuse liige, turundusjuht
 ”Kuna olen turundusnimene, siis pakuvadki rohkem huvi turunduse ja kaubandusega seotud teemad - ettevõtete kasvamine, erinevad uudised jne. Äripäeva eeliseks on kindlasti professionaalsed ajakirjanikud ja pikaajaline kogemus.

FELIX MÄGI, Nordic Hotels OÜ tegevjuht
 ”Olen ammu veebi lugeja. Huvitavad oma sektoriga seotud teemad ja majanduses toimuv tervikuna. Lasen aeg-ajalt silmadega pealkirjadest üle, kui midagi huvitavat silma jääb, siis kindlasti loen. Kui midagi huvitavat hetkel ei leia, siis võtan teadmiseks, mis pealkirjad ja teemad kõne all on, mis üldiselt toimub.

KADRI KULLMAN, Dimela ASi juhataja
 ”Mina loen veebi siis, kui te kell 12 saadate välja Äripäeva TOP 5 uudist. Siis vaatan kindlasti. Ma loen alati põllumajanduse kohta, sest see on valdkond, millega ka meie tegeleme. Just põllumajanduse kohta on viimasel ajal ka palju uudiseid olnud.

Äripäeva veeb uuenes. Tule ja veendu ise!

www.aripaev.ee
Põnev. Kasulik. Asendamatult.

TIIT NUUDI, Bona Causa OÜ üks omanikest
 ”Olen olnud Äripäeva veebi lugeja algusest peale. Satun lugema 3-4 korda nädalas. Jälgin veebist üldist majanduskliimat - mis meil Eestis ja ka Eestist väljaspool toimub. Mulle meeldivad väga ka mõningate arvamusiidrite ütlused ja sõnavõtted, samuti see, kuidas inimesed näevad näiteks Eesti ja Euroopa suhteid. Veebi eeliseks on see, et sealt saab info kiirelt kätte. Paberkanalil on uudised natukene ikkagi ajast maas, aga veebist uudiseid lugedes on võimalik seda teha peaaegu reaalajas.

HEIDO VITSUR, LHV majandusanalüütik
 ”Loen iga päev. Kuna ma olen analüütik, siis vaatan veebis kõik pealkirjad läbi, ei jäta ühtegi vahele. Veebikeskkonna tugevuseks pean seda, et ta on operatiivne ja minu jaoks piisavalt ulatuslik.

JAANUS LAUGUS, Uusmaa Kinnisvarabüroo juhatuse esimees
 ”Satun veebi lugema paar korda päevas. Mulle pakuvad huvi uudised, uued ideed ja mõtted - kõik mis ärimaailmas päevakorras on. Info uueneb veebis kiiresti - olulised ärimaailma uudised korjate te ruttu ülesse. Mina saan sealt endale vajaliku pildi ette, mis ettevõtlusmaastikul ja Euroopas üldiselt aktuaalne on.

URMASS LAUR, Seven Kinnisvarakonsultandid OÜ partner
 ”Jälgin kõige suurema huviga veebist kinnisvarasektoriga seotud uudiseid, kõike, mis selle valdkonnaga üht- või teistpidi haakub. Veeb on väga operatiivne uudistekanal - uudised laekuvad sinna jooksvalt ja pidevalt, mitte kord päevas. Kui veebis on mõni huvipakkuv artikkel või teema, siis ka kolleegid saadavad aeg-ajalt linke.

TOOMAS ORUTAR, Logistika Pluss OÜ peadirektor
 ”Kui veebi lugema satun, siis huvitab mind eelkõige ettevõtete informatsioon, kuidas kellelgi läheb. Samuti loen huviga logistika- ja tööstusuudiseid. Veebi tugevuseks on see, et seal on tugevad artiklid ja teemad.

EILE kohtusid Brüsselis Eesti peaminister Andrus Ansip ja Euroopa Komisjoni president José Manuel Barroso.

FOTO AFP/SCANPIX

EUROOPA LIIDU DIREKTIIV

Ansip esitas Barrosole Eesti argumentid. Eesti põlevkivivallas tugev tegija

Ä SIRJE RANK
sirje.rank@aripaev.ee

Peaminister Andrus Ansip jäi kolmapäeval toimunud Ülemkogu järel veel päevaks Brüsselisse, et kohtuda Euroopa Komisjoni presidendi José Manuel Barroso ja kosta Eesti põlevkivi eest, millest toodetud autokütus ei pruugi ELi turul müügiluba saada.

Asjade selline areng tähendaks Eestis majanduskasvu aeglustumist, sotsiaalseid probleeme ning vähenenud investeeringuid teadus- ja arendustegevusse.

“Loodan, et meie argumentid leiavad mõistmist,” ütles Ansip eilse kohtumise järel. Eesti iga tühja asja pärast komisjoni poole ei pöördunud. “Seda võrd võetaks, et meie pöördumisi ka võetakse.”

Probleemi tagamaad peituvad Euroopa Liidus juba 2011. aastast ettevalmistamisel olevas kütuse kvaliteedi direktiivi rakendusaktis. “Lähenedamine on siiani olnud pelgalt keskkonnakeskne,” arvas Ansip. “See ei ole vaadanud keskkonda laiemalt – sealhulgas tööhõivet, konkurentsivõimet, teadus- ja arendustegevust.”

Vastuoluline direktiiv. Ansip viitas, et põlevkivist elektri tootmine on ELis aktsepteeritud, kuid süsinikdioksiidi emiteeritakse seejuures kaks korda rohkem kui põlevkivist õli tootmisel. “Iroonia ongi praegu selles, et direktiiv, mille eesmärk on keskkonda hoida, sunnib meid keskkonda kaks korda enam saastama,” ütles Ansip, väljendades lootust, et rakendusakt saab siiski Eesti põlevkivi jaoks sõbralik.

Äsja energiaküsimusi lahanud Ülemkogul rõ-

”Kui pooled aina relvastuvad ja relvastuvad, aga kokkuleppele ei läheneta, võib juhtuda, et kumbki pool ei saa midagi.

peaminister Andrus Ansip

hutati samuti vajadust arendada ELis kohalikke kütuseid. “Need Euroopa kohalikud kütused, sealhulgas meie põlevkivi, said väga positiivse äramärgistamise Ülemkogul,” nentis Ansip.

Põhjus uhke olla. Ansip tõstis eraldi esile põlevkivisektori tähtsust Eesti teadus- ja arendustegevuses, millele mullu kulus 2,4% SKPst. Kolmandik tuli põlevkiviuuringutest. “Selles valdkonnas on Eesti arvestatav tegija,” ütles ta. Tõsiselt võetavat teadustööd põlevkivi alal tehakse maailmas väga vähestes riikides – Eesti kõrval veel Hiinas, Brasiilias ja vähemal määral Ameerika Ühendriikides.

Eesti ettepaneku järgi võiks diislikütusele ja bensiinile ELis kehtestada ühtse n-ö CO₂-jalajälje, mitte lähtuda toormest või tehnoloogiast. Alternatiiv on jätta mittekonventsionaalsed energiaallikad (sh põlevkivi), mille osatähtsus Euroopa energiatarbimises on kaduvväike (alla 0,5%), üldse sellest kaalust välja.

“Mittekonventsionaalsed energiaallikad on olulised, sest kui nendega tegeleda, muutub nende kasutamine järjest keskkonnasõbralikumaks ja annab ka järjest enam majanduslikku efekti. Kui loobuda nendega tegelemisest, siis efekti sellest küll ei tule,” ütles Ansip.

Teise teemana arutasid Barroso ja Ansip eile Balti riikide ja Soome regionaalse LNG-terminali asukohta. Komisjon nõustus Ansipi sõnul võtma erapooletu vahemehe rolli, kuna Soome ja Eesti kokkuleppele ei jõudnud. Otsusega on kiire.

Kui pooled aina relvastuvad ja relvastuvad, aga kokkuleppele ei läheneta, võib juhtuda, et kumbki pool ei saa midagi, ütles Ansip. Kui aga üks asukoht paika pannakse, on selge, et ühte riiki tuleb terminal ja teine saab vähemalt Baltic Connectori toru otsa ehk ühenduse teiste turgudega.

“See on igal juhul parem kui mitte midagi,” ütles Ansip.

KOOSTÖÖ

Eesti idufirma sai kaks hiidpartnerit

Mobiilimakseid võimaldav Eesti idufirma Fortumo hakkab koostööd tegema kahe telekomihiiuga – Telenori ja Telefonicaga. Fortumo juhatuse liige Gerri Kodres kirjutas ettevõtte ajaveebis, et koostöö toob Fortumole juurde 460 miljonit kasutajat.

“Mobiilimaksed on kasulikud mõlemale osapoolale. Klient saab palju lihtsamalt ja mugavamalt maksta ning sisulooja saab oma loodu eest raha küsida,” selgitas Telefonica Digitali esindaja José Valles.

Telefonica on Hispaania telekommunikatsiooniettevõtte, mille käive ulatus 2011. aastal 63 miljardi ja kasum kuue miljardi euron. Ettevõtte pakub teenuseid Euroopas, Lääne-Ameerikas ja USAs.

“Märkimisväärne hulk Telenori 150 miljonist kliendist pärineb arenevatest turgudest Aasias ning Kesk- ja Ida-Euroopas, kus mobiilimakse on tihti ainus võimalus sisu eest maksmiseks,” selgitas Telenor Digital Servicesi esindaja Sven Størmer Thaulow.

TULEMUS

Marmitonil mullu edukas aasta

Kondiitritoote tootja Marmiton kasvatas mullu nii käivet kui ka kasumit ning vaatab edasiseks kasvaks Skandinaavia poole.

Marmitoni müügitulu oli mullu 2,6 miljonit eurot, mis on ligikaudu 7% rohkem kui aasta varem. Ettevõtte puhaskasum oli üle 76 000 euro, mis on enam kui 20 000 euro võrra rohkem kui aasta varem. 15,8% käibest moodustas müük Euroopa Liidu riikidesse, valmis-tooteid müüdi Soome, Läti ja Rootsi.

Marmitoni turundus- ja müügijuht Priit Hinno nentis, et eelmise aasta tulemusega võib üldiselt rahule jääda.

“Käibe ja kasumi kasvu taga on 2011. aastal alustatud projektide realiseerumine ehk eelmisel aastal saime maitsta varem tehtud tööde vilju, seda nii ekspordi kui ka B2B projektide vallas. Oluline osa on olnud ka tootearendusel,” rääkis Hinno.

EHITUS

Eesti Pandipakend rajas uue käitluskeskuse

Eesti Pandipakend avas Lasnamäel 4 miljonit eurot maksnud uue käitluskeskuse, mis on efektiivsem ja loodussõbralikum kui Maardus asunud senine keskus.

Eesti Pandipakendi tegevjuhi Rauno Raali sõnul valiti keskuse uueks asukohaks Lasnamäe, sest see on logistiliselt sobiv. “Kuna peaaegu pool pandipakendite tagastusest tuleb Tallinnast ja Harjumaa, soovisime olla kogumiskeskuse lähemal.”

Lisaks asukohale on paranenud ka uue keskuse läbilaskevõime. “Tehase läbilaskevõime on 30% suurem ja väljastatavate pakendi-kuubikute mass endiste mõõtmete juures pea 100% suurem. See tähendab, et ühte kuubikusse pressitakse rohkem pakendeid, väheneb transpordivajadus ning seeläbi ka keskkonnareostus,” märkis ta.

Raali sõnul on tähtis ka suurem automatiseeritus.

TEHING

Ingman omandas 21% Trigon Agrist

Trigon Agri teatas, et Ingman Group ostab 21% tütarettevõttest AS Trigon Dairy Farming Estonia (TDFE).

“Saades investeringu investorilt, kellel on erakordsed kogemused Skandinaavia piimatööstlemissektoris, on see selge märk Eesti piimatööstuse väga kõrgest kvaliteedist,” ütles Trigon Agri nõukogu esimees Joakim Helenius.

**Äripäeva
veeb on
asendamatu.**

Tule ja veendu ise!

www.aripaev.ee
Põnev. Kasulik. Asendamatu.

TÖLGE

Safirekraani selgus, titaankesta tugevus ja kergus, sümfoonilise heli harmoonia koos meie ainulaadsete teenustega.

Valmistatud käsitsi Inglismaal. Kasutab operatsioonisüsteemi Android™.

RAHVUSMUSTER

Äri vanaema veimevaka varal.

“Teised jõulud” papptaldrikuga

A KADRI JAKOBSON
kadj.jakobson@aripaev.ee

Pole inimest, kes ei oleks poelettidel märganud Eesti rahvusmustrites kinkokotte või Muhu mustrites pabernõusid. Ilmselt teavad aga vähesed, et need digitaalselt tiktitud mustrid ongi pärit vanaema veimevakast ja muuseumikogudes talle olevatelt esemetelt.

“Tegelikult oli meil omamoodi missioon. Minu ema ja vanaema olid suured käsitöömeistrid, kuid käsitöö traditsioon hakkas katkema – rikkus jäi kirstupõhja. Tahtsime viia edasi, mida meie esivanemad on kunagi loonud, tehes seda tänapäevaseid tehnoloogiaid kasutades,” meenutab Kaja Heinsalu, hic Tradingu omanik ja rahvusmustritega paberkottide üks kahest loojast.

Idee sündis siis, kui Kaja kolleeg Tiina Matt saatis poega reisile välismaale ja otsis külakostiks midagi rahvuslikku. Poetuurilt naastes oli tal kaasas üks niru sinimustvalge riidekott ja üks taldrik.

“Siis mõtlesime, et peame tegema midagi, mis iseloomustaks Eestit, meie rahvust ja ajalugu,” ütleb Kaja. Aasta oli siis 2008 ehk äri sai alguse kõige sügavamal masuajal. Nii sündis Kaja sõnul bränd hic, mille all praeguseni rahvusmustritega tooteid müüakse, samuti tunnuslause – sooja südamega külmalta maalt. Toodete laiemas ringluses

A Mis on mis hic Trading

LOODI 2010. aasta märtsis
OMANIKUD on Kaja Heinsalu
ja Tiina Matt

TOETUST EASilt saanud kolmel korral, sh ligi 32 000 eurot alustava ettevõtte starti- ja kasvutoetust

MÜÜGITULU on iga aastaga jõudsalt kasvanud

2010	70358 eurot
2011	165 000 eurot
2012	220 194 eurot

TURUSTAB oma tooteid ka Ungaris ja Jaapanis

Ukse taha võib jääda nii hea kui ka halb müügimees, kuid end tõestama peab toode.

rahvusmustritega paberkottide üks looja Kaja Heinsalu

se jõudmine võttis aega veel poolteist aastat, sest tootearendus on väga aeganõudev protsess ja sellega tegelesid brändi loojad oma põhitöö kõrvalt.

Tagantjärele tegid toote loojad heas mõttes tootmise vaeleavastuse, kui arvasid, et see on suunatud eelkõige Eestit külastavatele turistidele. Läks aga vastupidi – nende kaup hakkas meeldima eestlastele endile. “See on sama, nagu ostame reisile minnes kaasa musta leiba, kuid tegelikult meeldib see ju meile endile,” naerab Kaja.

Rahvuskaua puhang. Esimesed tooted olid Mihkli kihelkonna naise tanu mustri tekstiilkotid. Kaja ütleb, et nad olid saanud oma kauba müügile raamatupoodi Apollo, kui turule tulid suure reklaamikampaania saatel rahvusmustrites ketsid, aga ka muud sarnast kaup.

“See oli aeg, kus hakkas järjest igasuguseid rahvusmustritega tooteid turule tulema, ja siis mõtlesime küll, mis meist saab. Idee oli justkui ära võetud,” meenutab Kaja.

Kuid ettevõtjad ei jätanud jonni. Toodeti esimese kinkokottide proovipartii Eestis ja üritati pääseda jaekettidesse. Kaja meenutab, et saatis näidised koos e-kirjaga jaeketi ostujuhile. Ta sai eitava vastuse, sest toote hind oli liiga kõrge ja ka kvaliteet jättis soovida.

“See oli kõige olulisem hetk ja telefonikõne. Meie jaoks oli oluline selle “ei” taga olev põhjus. Hakkasime otsima võimalust, kuidas odavamalt toota ja kuidas kvaliteeti parandada,” räägib Kaja. Ta ütleb, et jaekettidel on erinevad nõudmi-

Digitaalne tikand

Kinkekottidel olevad mustrid on autentsed, pärit tanudelt, kampsunitelt ja muudelt esemetelt. Nii nagu kunagi tikkija või kuduja, on ka disainer Tiina Matt need piste piste haaval digitaalselt kujundanud, arvestades kunagiste käsitöölise kordumatuid värve ja varjundeid. Ühe mustri tegemine võtab aega paar kuud. See on looming ja kaitstud autoriõigustega.

“Kui saime EASilt starditootust, sai disainer pea aasta aega tegeleda mustrite loomisega. See oli meile väga suur abi,” ütleb Kaja Heinsalu.

Kord oli ka juhtum, kus nende loodud muster avastati ühe teise ettevõtte tootelt – neilt oli lihtsalt kaaperdatud. “Saime kokkuleppele ja need tooted hävitati,” lausub ta.

Ä Tasub teada Kaja Heinsalu näpunäited

ETTEVÕTTEL ei pea olema pikka ajalugu, et pääseda jaekettidesse.

ETTEVÕTTEL ei pea olema laia sortimenti, et pääseda jaekettidesse.

PANUSTAGE tootesse, sellesse tasub panna kogu hing.

ALATI ei tööta idee, et palkan hea müügimehe, kes minu toode müüb. Mõelge juba toote väljatootmise käigus sellele, et meeskonnas oleks müügimees, kes suudaks müüa toodet hingega.

KELLELEGI ei saa öelda, et tee samamoodi, sest igaüks peab leidma oma kingad.

ALATI tundub, et kõik on juba ära tehtud ja sinu tootele pole kohta, kuid see pole nii. Jaeketid tahavad kaupa, mis müüb, ja seal vahetatakse pidevalt sortimenti.

RAHVUSMUSTRITEGA paberkotte ostavad Kaja Heinsalu sõnul turistide kõrval meelsasti eestlased ise. FOTO: RAUL MEE

sed – kes tahab suuremat partiid, kes laiemat sortimenti. “Ukse taha võib jääda nii hea kui ka halb müügimees, kuid end tõestama peab toode,” ütleb ta. Kaja, kes on nii omanik, tegevjuht kui ka müügimees ühes isikus, leidis mõistagi tee, et ostujuht lõpuks “jah” ütles.

Tootmine käib Aasias. Esimene jaekett, kuhu oma tootega pääseti, oli Selver, siis ETK, Prisma, viie kuu pärast nõustus Rimi, praegu müüvad kinkekotte kõik jaeketid. Kaja sõnul oli see pikk protsess ja kõige rohkem unetuid öid oli ajal, kui oli vaja arvestada mahte – tootel on pikk tarneaeg ja seetõttu tuli uus partii tellida enne, kui vana oli müüdud. Kaja sõnul ei saanud Eesti tootja pakkuda neile vajalikku mahtu ja kvaliteeti, mistõttu leiti tootja Aasiast.

“Meie eesmärk on, et toode oleks inimestele taskukohane ja nad jõuaksid seda osta. Pigem läheme aeglasema sammuga ja läbimõeldult,” lausub ta uute turgude vallutamise kohta. Pealegi, tema sõnul on ise väliturule minna kallis, see nõuab oskusi ja ressursse, mida väikeettevõtte pole.

Siiski on Ungaris ja Jaapanis koostööpartnerid olemas ja töö käib. Kui Ungarisse tehti prooviks üks nende rahvusmustris kinkekott, selgus, et ülataval kombel meeldib ungarlastele rohkem Eesti muster. Jaapanlased on Kaja sõnul meie mustriest vaimustuses. “Nad imestavad, kui sarnased me oleme,” ütleb ta.

Magusaim müügiperiood langeb nende ettevõttes mõistagi jõulude ajale. Jõulude eel, novembris ja detsembris, müük kolmekordistub. Tänu Mu-

hu mustritega ühekordsetele piknikunõudele on nüüd “jõulud” ka suvel.

Kaja sõnul teeb selle äri keeruliseks just toote pikk tarneaeg ja pikk makseperiood. Ettevõtte tekkis neil põhjustel maksuvõlg, mis on ajatatud ja saab makstud juulis.

“Jõulumüügi käibemaks tuleb maksta jaanuaris, kuid meile laekuvad arved alles märtsis. Nii olingi fakti ees, kas võtan maksude maksmiseks pangalaenu või teen ajatamisgraafiku ja saan suunata raha ikkagi toodete tellimisele,” ütleb ta.

Kaja kontor on äsjasaabunud trüklõhnalised rahvusmustrites kaustikud. Ühel on musta värvi kaaned ja Muhu muster, teisel näiteks Lihula punast värvi seeliku lihtlikand.

“Praegu on nende hind natuke kõrge. Otsime võimalust odavamalt toota. Kui toode võetakse jaekettide sortimenti, lähevad kaustikud ka tootmisesse,” selgitab Kaja.

Usku edusse jätkub. Praegu tehakse ettevõttes ümberkorraldusi. Kaja sõnul laiendavad nad laopinda, vähendavad püsitööjõudu, et seda teenusena sisse osta. “Mulle meeldib rohkem juhtida protsesse, mitte inimesi. Ja müüa meeldib mulle ka,” ütleb Kaja. Lisaks firma juhtimisele on ta usinalt õppinud ja lõpetab sel aastal Tallinna Ülikooli õiguskadeemia turunduseriala. Lõputöö tegi ta oma brändist.

Kas ta viis aastat tagasi uskus, et rahvusmustritega tooted saavad nii edukaks? “Usk on kõikunud, aga mitte kunagi kadunud,” lausub Kaja.

LÄBIMURRE

Müügijuhtimise aastakonverents 19.-20.september

Programm 19.09

09.30 Äripäeva esimene Müügi TOP - võitjaid tervitab majandus- ja kommunikatsiooniminister **Juhan Parts**

I sessioon: müük 2014

10.00 Võimalused ja riskid majanduses aastal 2014 - sõltumatu analüütik **Maris Lauri**

10.30 Muutused tarbijate ootustes -Euromonitor International Baltikumi regiooni analüütik **Roberta Kniuiipyte (Leedu)**

11.00 Läbimurre: tippjuhtide kogemuslood ja soovitusel - Baltika Grupi juhatuse esimees **Meelis Milder**, EMT juhatuse esimees **Valdo Kalm**, Põltsamaa Felixi juht **Anti Orav**, startup'i GateMe asutaja ja juht **Janar Merilo**

11.45-12.45 lõuna

II sessioon: müügitöötaja 2014

12.45 Muutunud müük - sõltumatu müügiekspert **Hard Perk**

13.15 Mille poolest erineb müügimees Inglismaal ja Eestis? – müügipraktik **Madis Kiho (UK)**

13.45 Mida teevad tippmüüjad teisiti? - Bonnier Publications müügidirektor **Helena Taube Rehnmark (Rootsi)**

14.15-14.45 energiapaus

III sessioon: müügijuht 2014

14.45 Kuidas ennast läbimurdeks programmeerida? (esineja kinnitamisel)

15.15 Kuidas juhtida staare? - Riigikogu esimees **Ene Ergma**

15.45 Kuidas avada loovus? - inspiratsioonikoolitaja **Teo Hären (Rootsi)**

16.15 üllatusküaline

Programm 20.09 Meistriklassid

10.00-11.30 Maris Lauri (Eesti): Mida arvestada 2014 müügiplaanide tegemisel?

11.30-12.00 energiapaus

12.00-13.00 Roberta Kniuiipyte (Leedu):

Tarbijate ootused - olevik ja tulevikutrendid

13.00-14.00 lõuna

14.00-15.30 Teo Hären (Rootsi): Kuidas avada oma müügimeeskonna loovus?

Osalustasu:

Kuni 23.06 soodushind 299 eurot (käibemaksuga 358,80),

osalemine ainult ühel päeval 199 eurot (käibemaksuga 238,80)

Registreerimine ja info:

www.bestsales.ee,

korraldaja Aira Tammemäe tel 5025548, registreerimine@aripaev.ee

Äripäev Best Sales

toetaja:

ÄRIPÄEV 24. mai 2013

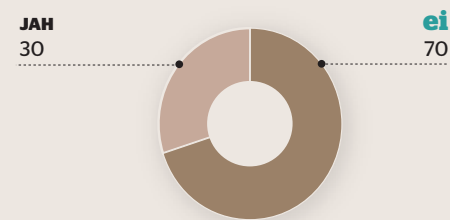
toimetaja Vilja Kiisler, tel 667 0150, e-post vilja.kiisler@aripaev.ee

GALLUP

Äripäev kirjutas eile, et Tõrva linn julges minna toetust tagasi küsinud EASi vastu kohtusse ning sai võidu.

Kas teil on EASi abirahast kasu olnud?

protsent vastanutest

JAH
BO HENRIKSSON
ABB ASI juhataja esimees

ABB on saanud EASilt aastatel 2005–2012 toetusi 29 projekti jaoks. Oli vaja investeerida tootmisliini, mille jaoks me ka toetusi küsisime. EASi toetus on hoidnud meid samal real teiste ettevõtetega.

Raha jagamine peaks olema natuke teistmoodi. EASil on palju skeeme, mis ei toeta Eesti ärikeskkonda ja -konkurentsi. EAS võiks ettevõtjatele anda rohkem nõu, kuidas projekti ette valmistada, et hiljem ei tuleks tagasilööke. Ka meie oleme pidanud EASilt saadud toetuse tagasi maksuma. Meil ei olnud aega nendega vaielda.

JAH
ALLAN ARIAS
puhastus- ja erihooletustoodete turustaja Chemi-Pharmi arendusjuht

Oleme aastatel 2008–2010 saanud kuus toetust. Mullu saime EASilt teate, et võidakse raha tagasi küsida. Praeguse seisuga võib öelda, et oleme üks nendest õnnelikust, kes ei pea tagasi maksuma. Aga kas saaga on lõppenud, ei julge ma öelda.

Tagasimaksmise oht ei hirmuta meid uuesti toetust küsimast. Ettevõttele on EASi abirahast palju abi olnud. Tuleb kaaluda, mida küsida ja milleks. Kui toetuse saamiseks vajalikud nõuded on täidetud, puudub põhjus karta, et asi otsustatakse ettevõtte kahjuks. See oli õppetund. Mõlemad pooled on targemad ja teevad oma tööd vastavalt määrusele ja nõuetele edasi. See puudutab nii EASi kui ka ettevõtet.

LUGEJA ARVAB

„Aktsia õiglane hind on ju see hind, mille puhul leidub ostjaid ja müüjaid. Kui ostjaid pole, kukub hind kas või kordades, kui müüjaid pole, tõuseb hind kas või kordades.

Kommentaari Maria Entsiku artiklile „Aktsia hinna kunstlik kujundamine on keelatud”

LOE WWW.ARIPAEV.EE

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon:
(372) 667 0195,
(372) 667 0222

Toimetust:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105
Tellimine ja levit:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine

Äripäeva tellija eelised – ostu-keskkond privileeg.aripaev.ee ja soodsaim võimalus soetada Äripäeva raamatuklubi raamatuid. Äripäev veebis: www.aripaev.ee Trükk AS Kroonpress

Toimetust võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetust kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakalajalisel, majanduslikul, poliitilisel või religioosel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASi Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eal.ee või tel (372) 646 3363.

ÄRILAUSE

„Erko Kundla: Sai loll investeerimise tehtud ja liiga palju usaldatud inimesi, kes kriisi ajal enam välja ei ujunud.

Gild Arbitrage'i osakutesse umbes kolm miljonit eurot paigutanud ettevõtjal jääb üle nentida, et ta on oma rahast ilma.

KOLUMN

Suurem tootlikkus eeldab nutikust, mitte tuima rügamist

Eestis on koostatud palju arengukavasid, strateegiaid, stsenaariume, programme, visioone ja programme, mis räägivad ka tootlikkusest. Kuid neil kõigil on enamas-ti puudus – kui jutt läheb tootlikkusele, on vähe konkretsust ja jääb selgusetuks, kuidas seda tõsta. Ilmselt tuleneb see ka sellest, et tootlikkus on keerukas ja kaval näitaja ning tootlikkuse tõstmine on probleemide probleem, sest otseselt või kaudselt on kõik seotud tootlikkusega.

Valitsuse 2011. aastal kinnitatud konkurentsivõime kava “Eesti 2020” seab eesmärgiks tõsta tootlikkust hõivatu kohta ELi keskmisega võrreldes 2015. aastaks 73 protsendile ja 2020. aastaks 80 protsendile. Kuid mil viisil, milliste meetmete ja kuludega? Ja kui palju saaks seejuures kasutada ELi raha? Need küsimused vajavad vastuseid.

Vastuolu. Näiliselt on tootlikkust väga lihtne tõsta – püüame toota võimalikult väikeste kuludega ja müüa kallilt. Aga mis toodang see on? Kuhu ja kellele müüa? Ja kuidas vähendada kulusid? Need on keerulised sõlmküsimused, mis haakuvad mitme piiranguga, nagu nõudlus ja tarbimine, geograafia ja kaubandussuhted, kulude ökonoomia võimalused ja nende negatiivsed kaasmõjud (näiteks töökohtade koondamine, töötuse kasv, väiksed palgad).

Kerkib põhimõtteline küsimus – kas kallima toodanguga saavutatud tootlikkus on ikka tootlikkuse kasv? Samal ajal ei pruugi ressursside (materjalid, energia jm) naturaalne erikulu toodanguühikule väheneda. Siin avaldub vastuolu tootlikkuse rahalise ehk väärtuselise ja naturaalse mõõtmise vahel. Toodangu/teenuste hinnad esinevad mitte kui sisuline, vaid kui näivtegur tootlikkuse tõstmisel.

Kuid muidugi ei taandu kõik hindadega opereerimisele. Ettevõtetes, kus tootlikkuse tõstmine ongi raskuseks, otsitakse võimalusi, kuidas töötajate tööviljakust suurendada ja protsesse tõhustada.

Meetodeid ja tehnikaid tootlikkuse tõstmiseks on palju, aga sageli ei tehta piisavat analüüsi otstarbekate võimaluste leidmiseks. Soovitan igas ettevõttes järjekindlalt silmas pidada kahte tootlikkuse tõstmise kuldreeglit: esiteks, tootlikkuse tõstmiseks tuleb olemasolevate üldtingimuste (makrokeskkonna tegurite) juures

EEDO KALLE
TTU dotsent

„Võiks luua iga-aastase ettevõtete tootlikkusauehinna ja luua tootlikkuse keskuse.

määratleda tootlikkuse mikrotegurid (ettevõtete sees) ja otsida nende reserve, mida oleks otstarbekas kasutusele võtta; teiseks: teeme paremini, odavamalt, kiiremini õiget toodet, õigesti ja õigel ajal, õiges kohas ja õiges koguses ning turustame soodsalt.

Ettepanekud. Soovitatav on kasutada ettevõtetes tootlikkuse kasvu terviklikku juhtimissüsteemi, mis haarab ja seob tootlikkuse iteratiivse juhtimissükli kõik elemendid – mõõtmise, hindamise ja analüüsi, prognoosimise ja plaanamise, tootlikkuse tõstmise programmi elluviimise, tootlikkuse mõõtmise.

Selliseid juhtimissüsteeme on lääne ettevõtetes rakendatud juba ammu. Meie võimalusi on piiranud ettevõtete väiksus – 93% ettevõtjaist on vähem kui kümne töötajaga mikroettevõtted. Tootlikkuse tõstmise juures tuleb arvestada suundumusega nn uue majandusmudeli poole, kus määrav on innovatsioon, paindlikkus ning riskivalmidus kiirete ja sagedaste muutuste tingimustes.

Tuleks kaaluda tootlikkuse tõstmise riikliku sihtkompleksprogrammi koostamist sarnaselt Soome vastava programmiga “Tootlikkusega tulevikku”. Samuti tuleks kaaluda Eesti Tootlikkuse Keskuse (ETK) asutamist. Selliseid keskusi, mis abistavad nii valitsust kui ka ettevõtteid, on loodud paljudes riikides, kusjuures USAs ja Jaapanis igas osariigis. ETK loomise ettepanekuid on tehtud juba alates 1993. aastast, aga mitmesugustel põhjustel on need takerdunud.

Võiks luua ka iga-aastase ettevõtete tootlikkusauehinna sarnaselt juhtimiskvaliteedi auhinna. Hindamisel võiks kasutada Euroopa tootlikkuse mudeli kriteeriume: innovatsioon ja tehnoloogia, kvaliteet, juhtimine ja töökorraldus, töötingimused ja töötajate tervis, kvalifikatsioon ja oskused, keskkonnakaitse, sotsiaalpartnerlus ja koostöö. Lisaks võiks arvesse võtta investeringute efektiivsust, liikumist väärtusahelas ja IT-lahenduste rakendamist.

Tootlikkuse tõstmine ei pea tähendama ränka ja rasket töötamist, vaid leidlikku ja tarka tegust. Euroopa tootlikkuse mudeli järgi on tootlikkuse kasvu juhtimine kui mõttelaad, mis põhineb teadmisel, et praegu tehtu on möödunud parem ja et järgmiseks tuleb püüelda veel enama poole.

REPLIIK

Kas kaotame presidendi ametikoha?

Toomas Hendrik Ilvesele võib ette heita paljutki. Presidendi institutsiooni usaldusväärsus on madalale langenud, poliitikutid ta lennartmerilikul kombel eriti korrale ei kutsu, tema naise kleitide pärast käib lõputu kisa ja tegelikult ei tahtnud ta Eesti presidendiks saadagi, sest see koht on nii vaene ja võimuta. Ja raha kulub kah Kadrioru ülalpidamisele palju.

Ettepanek presidendi institutsiooni kaotada ja ühendada see peaministri omaga kuulub samasse ritta nagu aeg-ajalt esile kerkiv idee teha riigikogu

VILJA KIISLER
arvamustoimetaja

„Kujutage ette, et Kadriorus istub Andrus Ansip. Kujutasite? No vaat. Sellest peaks piisama.

poole väiksemaks. Las vähe-mad mehed-naised teevad sama töö ära. Kas sellisel juhul oleksid meil Toompeal targemad mehed ja naised? Ei. Lihtsalt otsustamine koonduks vähema hulga inimeste kätte, ja see on halb.

President pole parteilane. Väga populaarne on öelda, et mis-ki on meile, väikesele riigile liiga kallis. Eesti Panga nõukogu lahkuv esimees Jaan Männik on kohe tehtud mees, kui kuulutas, et Eesti Pank on Eesti riigile kallis pidada. Keegi ei märka, et

sellise avaldusega oleks sobilik oma ametiaega alustada, aga mitte lõpetada.

Mul pole midagi selle vastu, et presidendi kantselei suurus ja kulusid natukene kärpida. Kokkuhoiukohti on kindlasti. Aga parlamentaarse riigina pole meil president parteilane, ja see on tähtis. Kui ma mõtlen selle peale, et meil oleks president ja parteijuhist peaminister ühes isikus, haarab mind õõv. Kujutage ette, et Kadriorus istuks Andrus Ansip. Kujutasite? No vaat. Sellest peaks piisama.

LUKSUSAUTODE RALLIL KIHUTANUD TÖI-NASID KOHTUS NUTTA. Rahvusvahelise luksusautode ralli "Gumball 3000" ajal Ida-Virumaal kinni peetud anusid, et neid ei saadetak스 vangi.

TOKYO BÖRSI TABAS KRAHH. Eile kukkus Jaapani aktsiaturg hiljutise tugeva ralli järel kokku. Nikkei 225 indeks kukkus 7,3%, 14 484 punktile, mis on suurim lan-

gus alates 2011. aasta märtsist. Suurima kukkumise tegid tarbimislaenude andjate aktsiad.

TÕRVA VÕITIS KOHTUS EAS-I. Tõrva linn on üks vähestest omavalitsusest, kes julges EASi vastu kohtusse minna. Vaidluse põhjus oli EASi soov nõuda Tõrvalt tagasi osa lasteaia Mömmik renoveerimiseks eraldatud toetusest.

TOIMETAJA VEERG

Noored vaiksed **alfaisased** varitsevad nurga taga

Alfaisastest erinevaid arvamusi lugedes jääb mulje, justkui oleks uut põlvkonda tabanud bioloogiline katastroof. Kuid alfaisane on universaalne ning ta pole kuhugi kadunud. Kui ütlen alfaisane või alfamane, mõtlen julget ja riskialdist liidrit, kes vastutab nii enda kui ka teiste käekäigu eest. Ta on kõrgelennuline, läbi-löögivõimeline ja kogub töönaoliselt kopsaka mammona. Ühtlasi iseloomustavad need omadused ka praegust Eesti äri-eliiti.

Testosteroon. Teadlased on tõestanud, et just kõrgem testosteroonitase soosib esiletungimist. Kui teha kanadele testosteroonist, saavad neist agaramad nokkijad. Ahvid parandavad karjas oma positsiooni, aga seejuures väheneb pöördvõrdeliselt nende hooliv käitumine. Seega: kui alfaisased on väljasurev liik, tähendab see, et meie alfaisastel on väga naiselikud järeלטuljaid.

Alfaromantikud usuvad töönaoliselt, et praegused alfaisased on alles üksnes võitjate põlvkonnas. 1990. aastate olud olid sootuks teistsugused.

KATARIINA KRJUTSKOVA

Aripäeva ajakirjanik

”**Väärtust loov alfa ei pruugi olla see, kes kohe alguses kõvasti trummi põristab.**

Ebakindlad olud soosisid ägedat võitlemist. Kõike pidi nullist üles ehitama. Ent liidreid on tekkinud igal ajastul. Esiletõusmise vajadus on inimestel veres. Keskkond annab üksnes väljundi.

Kahtlemata korrigeerib praegu vanade alfade valitsemine noorte käitumist. Kaks alfad ei taha hästi ühte ruumi mahtuda. Arvatavasti on noored ettevõtjad kogenud, kuidas vanad alfad oskavad noorusliku tuhina silmapilk lõmasta-da. See teeb noored esiti hoolsamaks. Küllap on seetõttu uute tulijate alfaisasus salapärasem

ja õiget tegijat on keeruline kohe ära tunda.

Tõeline alfa avaneb tasapisi. 2005. aastal valiti Sam Sullivan Vancouveri linnapeaks. Alguses tundus ta tõeline mõku. Ajakirjanduses räägiti temast kui ilmsüütust ja häbelikust marionettist. Sullivan ütles selle peale, et talle meeldib, kui inimesed teda alahindavad. Ta kirjeldas, kuidas teised tulevad ja patsutavad teda õlale, ent siis haarab ta neilt kõrist: “Ma panen neile jala kõrile ja muudkui surun; siis vaatame, kas nad saavad veel üldse hingata.”

Väärtust loov alfa ei pruugi olla see, kes kohe alguses kõvasti trummi põristab. Kes on liialt agar, võib osutada ebastabiilseks. Ülimalt riskialtid võivad olla kehva rutiinitaluvusega, sageli tegevusvaldkonda vahetada ja raha hetkega maha mängida. Tõeline alfa avaneb tasapisi. Tema positiivsed ja negatiivsed iseloomuomadused tõusevad teravamalt esile, kui ta pääseb juhtivale kohale, sest võim võimendab inimese omadusi. Noored alfad liiguvad meie seas praegugi ja ootavad võimalust esile pääseda.

KOMMENTAAR

Kuidas viia kokku investoreid ja **kapitali** kaasajaid?

Miks pakub Eesti kapitaliturg investeerimisvõimalusi nii tagasihoidlikult? Esmalt viitan ühele nii Eesti kui ka kogu kontinentaal-Euroopa eripärale: ettevõtted rahastavad end peamiselt pangalaenudega.

Kadalipp. Eesti mõistes väga tugevate finantsnäitajatega ettevõtte saab valida hinnapakumisi viieaastase laenu puhul nii Rootsist kui ka Suurbritanniast marginaaliga üle 200 baaspunkti. Samal ajal saab Eestist laenu 50 baaspunkti võrra madalamalt. Finantsturgudel laenates kujuneks raha hind minimaalselt 300–400baaspunkti marginaaliga. Lisanduvad täiendavad asjaajamise kulud, mida ettevõtte peaks võlakirja väljatoomisel tegema. Kõik see paneb kapitaliturgudele tulekut tõsiselt kaaluma.

Enamiku ettevõtete kapitalivajadus saab rahuldatud koostöös kohalike pankadega. Soov kapitaliturgude vahendusel raha leida tekib neil, kellel on pankade laenulemiidiid

SILJA SAAR

Danske Capital juhatuse esimees

”**Soov kapitaliturgude vahendusel raha leida tekib neil, kel pankade laenulemiidiid juba ammendunud.**

juba täismahus ammendunud või kellele need mingil põhjusel ei avane.

Sageli mõjutab otsust äriafas – tegemist võib olla alustava ettevõtmisega, suurema riskiga ärimudeli või sektoriga ning juba ettevõttel lasuva laenukoormusega. Eesti suurust arvestades ei pruugi vajalikud kapitalimahutused olla absoluutväärtuselt kuigi suured. Seega pole põhjust läbida väärtpaberista-

mise kadalippu ning avalikku noteerimist.

Teisiti. Sellepärast on praktiline viia investoreid ja kapitali kaasajad kokku teisiti. Näiteks noteerimata ning riskikapitali investeeringuteks sobivate instrumentide ja fondidega, sh investeerimisriski piiravaid garantiisid sisaldavate lahendustega. Need tegevused ei kataks mitte üksnes praeguseid vajadusi, vaid pakuksid uusi võimalusi Eesti ettevõtluse ning ärikultuuri arenguks.

Kapitaliturgude arendamiseks on soovitatud tuua börsile riigiettevõtteid. See sõltub ikkagi riigi valmisolekust ja vajadusest kapitaliturge kaasata, mitte investorite soovist näha riigiettevõtteid oma portfelliinvesteeringuna. Eesti riigi võlakirjade (esma)emissioon tervitaksid investorid kahel käel. Kuid riiklike võlakirjade emiteerimise otsus eeldaks riigilt strateegiliselt avaramat lähenemist kui kohaliku kapitalituru areng.

24. mai 2013 ÄRIPÄEV

toimetaja Vilja Kiisler, tel 667 0150, e-post vilja.kiisler@aripaev.ee

Äriteenused

reklaam

TEL 667 0105, reklaam@aripaev.ee

ÄRIPÄEVA KOOLITUS

6. juunil

TÖÖTUBA

PÜSIVA TEGEVUSKOHA KASUMI ARVUTAMINE JA MAKSUSTAMINE

Töötoa viib läbi Advokaadibüroo GLIMSTEDT advokaat, maksukonsultant, TTÜ finantsarvestuse õppetooli rahvusvahelise maksunduse lektor **MARKO SAAG**

Töötoas vaatleme püsiva tegevuskoha tekkimise ja kasumi arvutamise ning maksustamise põhimõtteid.

Käsitlemisele tulevad järgmised teemad:

Millal tekib püsiv tegevuskoht ja kuidas seda vältida?

Püsiva tegevuskoha kasumi arvutamise põhimõtted:

- OECD metodoloogia detailselt näidete põhjal;
- Siseriiklikud käsitlused;
- Peakontori ja püsiva tegevuskoha omavahelised arveldused;
- Tulude ja kulude omistamine, jne.

Püsiva tegevuskoha kasumi maksustamine:

- Eesti regulatsioon;
- Välisriikide regulatsioonist üldiselt;
- Maksuvabastused.

Käesolev töötuba on sügisel alustava rahvusvahelise maksunduse kooli eeltutvustus.

Täpsem programm aadressil **www.koolitus.aripaev.ee**

Äripäev

Töötoa hind on 45 eurot (km-ga 54 eurot).

Info ja registreerimine telefonil **667 0100**, elektronposti aadressil **koolituskeskus@aripaev.ee** või koduleheküljel **www.koolitus.aripaev.ee** projektijuht Anne-Ly Raudhein, tel 6670 107.

TÕUSJA

Arvutitootja kasum tuli tugevam, kui analüütikud olid oodanud.

Hewlett-Packard

24,06 USD **+13,19%**▲

LANGEJA

Suure börsilanguse tõttu sattusid finantsaktsiad surve alla.

Commerzbank

7,92 EUR **-5,34%**▼

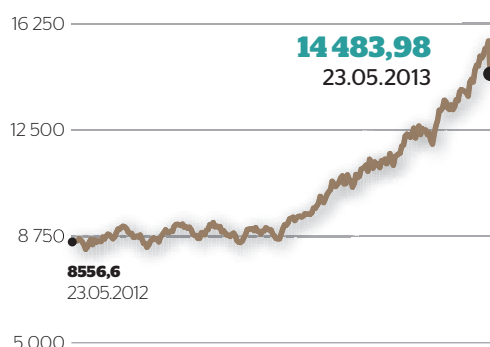

ÄRIPÄEV 24. mai 2013

toimetaja Romet Kreek, tel 667 0192, e-post romet.kreek@aripaev.ee

Indeks

Jaapani aktsiad on aastaga kõvasti tõusnud

ALLIKAS: BLOOMBERG

KRAHH

Jaapani börs kukkus.

Teised langesid

ROMET KREEK
romet.kreek@aripaev.ee

Investor Toomas kasutas Jaapani aktsiaturu kukkumist võimalusena suurendada investeringut Jaapani aktsiafondi.

Ameeriklane, jaapanlane ja eestlane lähevad loomaaeda. Elevandi puuri ees mõtleb ameeriklane, et kui loom maha müüa, saaks palju raha. Jaapanlane mõtleb, et kuidas elegant ehitatud on. Eestlane mõtleb: huvitav, mida elegant minust arvab.

Loomaaed on nagu finantsturg, kus elevandipuuri on keskpangad, mille asukate käitumist investorite jõugud lahti dešifreerida püüavad. Piisab vaid elevandil kõrva liigutada, kui investorid mõtleavad, et mis ta järgmiseks teeb. Kui elegant häälitseb, püüavad finantsturgude uudistajad välja mõelda, mida ta öelda tahtis, mõni nupukam aga suisa, et mida ta tegelikult selle öelduga mõtles.

Nagu elevandid portselanipoes. Praegsel ajal meenutab keskpankade tegevus portselanipoes mürgeldama asunud elegant. Tema liigutused on nii jõulised, et toovad finantsturgudele suuri muutusi.

Keskpangad on oma ülihooolikalt ette valmistatud sõnumitega turge manipuleerivad ning nad ei piirdu vaid sõnadega, vaid likviidsuse lisamise või vähemaks võtmisega, baasintresside muutmisega ning varasid ostes eesmärgiga turgu manipuleerida. Samas on tegevusel ka soovi-

**Heites pilgu graafikule, peab nentima, et Jaapan on olnud selle aasta üks paremaid investeerin-
guit.**

SEB privaatpanganduse strateeg Peeter Koppel

7,3

protsenti kukkus eile päevaga Jaapani aktsiaturg.

matuid tagajärgi, nagu mullide tekkimised või riskitasemete ning riskivalmiduse muutused investorite seas.

Lisaks avaldab tegevus mõju inimeste tarbimiskäitumisele, ettevõtete tegevusele, säästmisharjumustele ja laenuvõtmisele.

Piisas üleile USA keskpanga juhil Ben Bernankel küsimusele vastates jätta mitmemõtteliselt tõlgendamise võimalus ning 1,1% plussis olnud aktsiaturg, mis tegi päeva sees kõigi aegade kõrgeima taseme, tuli järsult alla, lõpetades päeva S&P 500 indeksi näol 0,8% eelnenud päeva sulgemistasemest.

Jaapanis järsk kukkumine. Nii hästi ei käinud aga eile Jaapani aktsiaturu käsi, kus valitsus püüab majandust manipuleerida meeletu kulumisega, nõudes keskpangalt üllilõtvat rahapoliitikat, mida viimane on ka teostama hakanud. Varsti tuleb peaminister Abe välja oma kampaania kolmanda noolega, milleks on struktuurilised reformid. Kavatsus on aastakümneid deflatsioonis vaevelnud majandust välja tuua 2% inflatsioonieesmärgiga. Investorid ja jaapanlased on kogenud elevust, mida ammu pole olnud.

Jaapani aktsiaturg on teinud aasta algusest suurima tõusu arenenud turgude seas. Eile aga hakkasid nõõbi külge õmmeldud särki õmblused käriseb. Jaapani aktsiaturg, mis päeva alustas tõusuga, kukkus päevaga 7,3%. See on kahe aasta suurim kukkumine.

Jeen tugevnes järsult ja valitsuse 10aastase võlakirja tootlus käis 1%-l, kus keskpank turule tormates seda madalamale viis. Üks põhjus, miks ettevõtete kasumid võiksid hakata kasvama ning miks tasuks aktsiad osta, ongi nõrgenev jeen, mis aitab kasvatada eksporti. Nüüd tugevnes jeen.

Teiseks – 2% inflatsioonieesmärgiga ei lähe kuidagi kokku 1% madalam võlakirjatoetus.

Bernanke mitmetimõistmise võimalus, Hiina oodatust nõrgem ostujuhtide meelestatust ja Jaapani börsikrahh tõid alla ka teised Aasia ja Euroopa turud. Euroopa aktsiad kukkusid pea 3%.

Toomas ostis EWJd juurde. Oluline on küsimus – kuidas edasi? Kas tegemist on börsidel suunamuutusega ning laiemalt Jaapanist ka teistel turgudel investori riskivalmiduse muutusega? Seda saame teada alles hiljem tagantjärele tarkusena. Kuid tagantjäreletarkusega kasumeid ei teenita, tõsi küll, ka raha ei kaotata.

Kui see on vaid korrektsoon, siis võiks see olla ehk koht, kus turule siseneda. Kui ei, siis kas minna turult üldse välja või vähendada riski. Tasub meele pidada, et mõnigi korrektsoon võib kasvada tõsisemaks kukkumiseks ja viimane koguni karuturuks. Juhtumisi on meil maikuu käes. Investorite seas on laialt levinud ütlus *sell in may and go away* ehk müü mais aktsiad ja mine puhkama.

Miks ei võiks investorid keskpankade tegevuse asemel rohkem vaadata ettevõtete tulemusi, majanduse väljavaateid või aktsiaturgude suhtarve? Või ei olegi seal nagu suurt midagi toetavat, et aktsiade osta pärast keskpankade likviidsustsunamit?

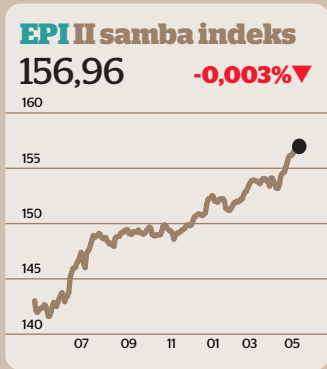
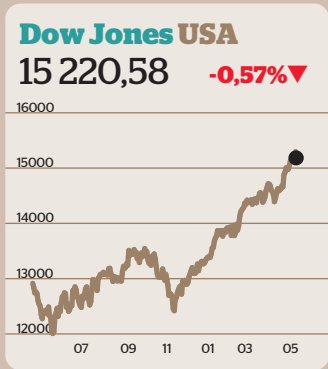
Äripäeva väljamõeldud tegelane investor Toomas, kes investeerib pärisraha, loodab, et tegu on korrektsooniga, ning kasutas eile võimalust osta juurde USA börsil kaubeldavat Jaapani indeksiaktsiat sümboliga EWJ.

250 Jaapani fondi osakut sai soetatud hinnaga 11,27 dollarit tükk. Tehingu komisjonitasu oli 18,17 dollarit.

AKTSIATURU selline järsk kukkumine võib küll võtta ohkama. FOTO:

REUTERS

18 INVESTOR investeerimisfondid

ÄRIPÄEV 24. mai 2013

toimetaja Romet Kreek, tel 667 0192, e-post turud@aripaev.ee
reklaamiosakond, tel 667 0105, e-post reklaam@aripaev.ee

logistikauudised.ee

31. mai

Hotell Viru konverentsikeskus

KES VASTUTAB KAUBA KAHJUDE EEST TRANSPORDIL?

Transpordivaldkonna
õiguse ja kindlustuse
**kogenuimad
ekspertid** annavad
ühapäevase õppuse,
kuidas lahendada
transpordiprotsessis
tekkivaid vaidlusi.

OLAVI-JÜRI LUIK,
Advokaadibüroo
Lextal vandeadvokaat

VADIM PALTMANN,
ERGO Insurance SE
riskijuht

KAI AMOS,
Advokaadibüroo
Amos vandeadvokaat

ANDRUS KATTEL,
Advokaadibüroo
Sorainen vandeadvokaat

- 10.15-11.00 Vedaja vastutus: millal vedaja vastutab kauba kahjude eest liiklusõnnetuses, erinevused kindlustusseltside vedaja vastutuse kindlustustootes.**
Advokaadibüroo Lextal vandeadvokaat **OLAVI-JÜRI LUIK**
- 11.00-12.00 Kaasuse lahendamise grupiarutelu: kes vastutab kauba kahjude eest transpordil.**
ERGO Insurance SE riskijuht **VADIM PALTMANN**
- 12.00-13.00 Lõuna**
- 13.00-13.30 Autovedaja vastutus temperatuuritundlikul veol.**
Advokaadibüroo Sorainen vandeadvokaat **ANDRUS KATTEL**
- 13.30-14.00 Diskussioon: ekspedeerija vastutuskindlustus.**
Advokaadibüroo Sorainen vandeadvokaat **ANDRUS KATTEL** ja
ERGO Insurance SE riskijuht **VADIM PALTMANN**
- 14.00-15.00 Kaasuse lahendamise grupiarutelu: millal võib rakendada pandiõigust.**
Advokaadibüroo Amos vandeadvokaat **KAI AMOS**

Hind 199 eurot (km-ga 238,8 eurot).

Info ja registreerimine: tanel.raig@aripaev.ee või telefonil 667 0489.

Äripäev

ÄRIPÄEVA KOOLITUS JUHTIDELE

7. juunil

JUHI 4 SAMMU TARKADE OTSUSTENI

Kuidas juhina teha otsuseid, mis on püsiva
mõjuga, mille loogikast ja tõestusest aru
saadakse, nii organisatsiooni sees kui
klientide hulgas?

Koolitaja on MTÜ Eesti Väitlusseltsi juht ja
Väitluskoolituse koolitaja **MARGO LOOR**

Täpsem programm aadressil **www.koolitus.aripaev.ee**

SOODUSHIND:

31. maini **299 eurot**
(km-ga 358,8 eurot)

Tavahind: 349 eurot (km-ga 418,8 eurot)

Äripäev

Info ja registreerimine telefonil **667 0100**, elektronposti aadressil
koolituskeskus@aripaev.ee või koduleheküljel **www.koolitus.aripaev.ee**

FONDID

reklaam

Avaron Asset Management

22.05

	ost	müük	NAV	riski- aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Avaron Areneva Euroopa Fond A, EUR	3,55	3,68	3,60	12,29	11,04	8,35	3,15	3,18	19 927 004
Avaroni Privaatportfell B, EUR	13,68	13,68	13,68	3,50	4,75	21,01	8,08	-5,08	5 758 818
Avaron Ida-Euroopa Vöklirjafond A, EUR	10,88	10,88	10,88	1,97	4,18	-	-	-	5 874 453

Compensa Life

21.05

	ost	müük	NAV	riski- aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Kasvuportfell, EUR	-	-	1,41	-	7,40	22,90	10,60	5,90	5 676 080
Vöklirjaportfell, EUR	-	-	11,94	-	1,30	6,10	4,50	-	566 158

Kasvuportfelli mahu info on antud seisuga 30.04.2013. Vöklirjaportfelli mahu info on antud seisuga 30.04.2013.

Danske Capital AS

22.05

	ost	müük	NAV	riski- aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Danske Pension 25, EUR	0,98	0,99	0,99	3,75	2,48	8,35	3,15	3,18	10 976 876
Danske Pension 50, EUR	1,13	1,15	1,15	5,12	3,61	10,42	3,25	3,29	151 729 874
Danske Pension Intrass, EUR	0,88	0,89	0,89	2,38	1,30	6,15	3,24	3,70	3 483 043
Vabatahtlik Pensionifond									
Danske Pension 100 Pluss, EUR	1,44	1,48	1,46	7,49	5,87	15,60	7,37	5,02	3 134 446
Vabatahtlik Pensionifond									
Danske Pension Intrass Pluss, EUR	0,76	0,78	0,77	3,00	1,02	6,18	3,23		206 727

Info teiste Danske Capitali ja Danske Invest fondide kohta on avaldatud veebilehel www.danskecapital.ee.

ERGO Funds

22.05

	ost	müük	NAV	riski- aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
ERGO Pensionifond 2P1, EUR	0,92	0,93	0,93	0,00	1,12	4,27	2,97	4,32	8 524 572,67
ERGO Pensionifond 2P2, EUR	1,14	1,15	1,15	1,88	4,71	10,43	4,28	2,11	43 436 731,41
ERGO Pensionifond 2P3, EUR	0,65	0,66	0,66	2,59	6,32	13,27	-	-	1 410 013,31
ERGO Pensionifond 3P1, EUR	0,88	0,90	0,89	2,06	5,41	11,37	4,39	-	423 948,70
ERGO Pensionifond 3P2, EUR	0,93	0,95	0,94	2,77	6,73	13,94	5,22	-	343 924,22
ERGO Pensionifond 3P3, EUR	0,89	0,90	0,89	3,72	8,12	15,80	2,80	-	327 192,12

LHV Varahaldus

22.05

	ost	müük	NAV	riski- aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond L, EUR	1,40	1,41	1,41	7,14	3,36	9,75	6,69	5,17	178 806 755
Pensionifond M, EUR	1,11	1,12	1,12	4,76	2,38	8,38	5,51	6,70	27 303 854
Pensionifond S, EUR	1,18	1,19	1,19	2,72	1,31	5,53	4,18	7,58	38 744 181
Pensionifond XL, EUR	1,20	1,21	1,21	7,94	5,12	12,08	7,10	5,16	40 912 372
Pensionifond XS, EUR	1,09	1,11	1,11	2,51	1,12	6,11	4,54	7,45	8 869 467
Täiendav Pensionifond, EUR	1,33	1,34	1,34	8,18	5,50	12,66	7,29	3,49	5 011 354
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	10,42	10,52	10,52	12,29	28,23	34,98	16,02	-0,21	-
LHV Pärsia Lahe Fond B, EUR	6,66	6,72	6,72	12,36	28,23	34,98	16,01	-0,21	7 574 824
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	8,38	8,47	8,47	15,53	4,59	11,37	2,94	-2,25	-
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	5,36	5,41	5,41	15,53	4,59	11,37	2,94	-	1 421 612

Nordea Pensions Estonia

22.05

	ost	müük	NAV	riski- aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Nordea Pensionifond A, EUR	0,96	0,97	0,97	7,71	6,02	11,85	6,04		54 799 295,33
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,79	0,80	0,80	9,82	7,95	14,55	6,62		6 042 607,13
Nordea Pensionifond B, EUR	0,91	0,92	0,92	5,21	3,52	9,51	5,21		11 683 961,26
Nordea Pensionifond C, EUR	0,82	0,83	0,83	2,65	1	4,64	3,57		2 090 178,45
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,18	1,20	1,19	12,06	11,04	20,08	9,3		3 641 906,94
Nordea Pensionifond Intrass Pluss, EUR	0,72	0,73	0,73	0,00	2,9	7,93			555 146,69

Fondivalitsejad

AVARON ASSET MANAGEMENT Narva mnt 5-58, Tallinn 10117, tel 664 4205, faks 664 4201, info@avaron.ee, www.avaron.ee
DANSKE CAPITAL AS Narva mnt 11, Tallinn 15015, tel 675 2295, faks 675 2895, funds@danskebank.ee, www.danskecapital.ee, www.danskebank.ee
ERGO FUNDS AS A. H. Tammsaare tee 47, Tallinn, tel 610 6500, faks 610 6501, funds@ergo.ee, www.ergo.ee

AS GA FUND MANAGEMENT Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2680, faks 680 2681, info@gafm.ee, www.gafm.ee
AS GILD PROPERTY ASSET MANAGEMENT Swiss House, Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2630, faks 680 2631, info@gildrealestate.com, www.gildrealestate.com
LHV VARAHALDUS AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee

NORDEA PENSIONS ESTONIA AS Liivalaia 45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee
AS SEB VARAHALDUS Tornimäe 2, Tallinn 15010, tel 665 6565, faks 665 7122, fondid@seb.ee, www.seb.ee
SWEDBANK INVESTEERIMISFONDID AS Liivalaia 8, Tallinn 15038, tel 631 1606, faks 631 1636, funds@swedbank.ee, www.swedbank.ee/fondid

Maaklerifirmad

COMPENSA LIFE VIENNA INSURANCE GROUP SE Roosikrantsi 11, Tallinn, tel 610 3000, faks 610 3010 info@compensallife.ee, www.compensallife.ee
LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

VERSOBANK AS Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
DANSKE BANK Narva mnt 11, Tallinn, tel 630 2104
SEB ENSKILDAEQUITIES Tornimäe 2, Tallinn, tel 665 6622, faks 665 6802

MANDATUM LIFE INSURANCE BALTIC SE Viru väljak 2, Tallinn, tel 681 2300, info@mandatumlife.ee, www.mandatumlife.ee
SWEDBANK AS Liivalaia 8, Tallinn, tel 631 0310, faks 631 0410

protsenti tõusis luksuskaupade jaemüüja Ralph Lauren Corporationi majandusaasta neljanda kvartali kasum. Paranenud tulemusele aitas kaasa madalam puuvilla hind.

Bob Graziano: Võrreldes Euroopaga, on meie kulud kahekordistunud. Aga kui võrrelda Aasiaga, on meie kulud neljakordistunud.

Fordi Austraalia juhi sõnul on Austraalias tugeva dollari ja nõrga müügi tõttu tootmine muutunud liiga kalliks. Ford lõpetab Austraalias tootmise pärast 85 aastat. Töö kaotab ligi 1200 inimest.

FONDID

reklaam

Mandatum Life

22.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Investeeringute haldusteenus:									
Turvaline, EUR	115,53	114,95	114,95	-	1,72	6,04	4,01	-	-
Konservatiivne, EUR	113,95	112,82	112,82	-	3,22	6,35	3,35	-	-
Tasakaalustatud, EUR	113,65	111,97	111,97	-	4,00	6,38	2,85	-	-
Progressiivne, EUR	108,71	106,58	106,58	-	5,08	6,43	2,26	-	-
Agressiivne, EUR	113,27	111,05	111,05	-	5,21	7,02	2,32	-	-
Investeeringisportfellid:									
Mandatum Life Fixed Income Abs, EUR	141,56	140,86	140,86	-	1,90	6,86	4,50	-	-
Mandatum Life Global Food Abs, EUR	122,03	119,64	119,64	-	1,50	-1,13	1,00	-	-
Mandatum Life Emerging Opportunities Abs, EUR	106,80	104,70	104,70	-	1,12	8,25	-0,50	-	-
Mandatum Life Nordic Equity Abs, EUR	143,44	140,63	140,63	-	-0,04	-2,28	-3,82	-	-
Mandatum Life Europe Equity Abs, EUR	154,52	151,49	151,49	-	3,17	9,68	3,16	-	-

Swedbank Investeeringisfondid AS

22.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond K1, EUR	0,81	0,81	0,81	1,85	0,82	4,56	3,37	1,24	43 841 618,50
Pensionifond K2, EUR	0,90	0,91	0,91	3,34	3,01	9,00	4,71	0,62	165 935 423,26
Pensionifond K3, EUR	1,06	1,08	1,08	6,65	5,53	13,84	6,49	0,63	421 657 954,61
Pensionifond K4, EUR	0,80	0,81	0,81	11,40	7,82	18,42	7,67		39 428 461,86
Pensionifond V1, EUR	1,22	1,24	1,23	4,29	3,75	12,23	5,86	-0,03	9 810 582,58
Pensionifond V2, EUR	0,95	0,97	0,96	8,44	6,70	17,08	7,27	-0,98	18 246 544,14
Pensionifond V3, EUR	1,12	1,15	1,13	14,36	9,79	21,98	8,12	-2,65	36 564 013,91
Kesk-Aasia Aktsiafond, EUR	4,12	4,23	4,17	21,94	7,73	6,03	-3,35	-15,08	5 691 554,77
Ida-Euroopa Aktsiafond, EUR	8,97	9,20	9,06	22,82	6,61	38,06	5,85	-11,84	48 407 965,71
Fondifond 100, EUR	10,52	10,63	10,63	17,13	11,14	24,31	7,99	-1,85	66 557 773,38
Fondifond 30, EUR	11,50	11,62	11,62	5,98	5,19	14,08	5,22	1,42	14 934 066,86
Fondifond 60, EUR	11,15	11,27	11,27	10,75	7,79	18,92	6,88	-0,13	52 297 276,63
Venemaa Aktsiafond, EUR	16,20	16,61	16,37	24,07	7,49	22,03	6,46	-8,80	51 974 953,93

AS SEB Varahaldus

22.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
SEB Energiline Pf, EUR	0,756	0,764	0,764	9,93	6,04	12,27	2,95		10 207 650,89
SEB Konservatiivne Pf, EUR	0,906	0,915	0,915	2,91	0,28	3,60	2,71	4,32	55 744 313,81
SEB Optimaalne Pf, EUR	0,834	0,842	0,842	3,44	2,07	5,21	2,53		13 757 899,20
SEB Progressiivne Pf, EUR	0,974	0,984	0,984	5,67	3,77	8,38	3,27	-1,48	281 860 497,34
SEB Aktiivne Pf, EUR	0,947	0,966	0,956	12,96	7,43	15,73	5,59	-2,83	14 343 368,08
SEB Tasakaalukas Pf, EUR	1,140	1,163	1,152	3,83	1,65	4,91	3,20	-0,86	10 711 931,65
SEB Aktiivne Fondifond A, EUR	7,408	7,558	7,483	10,88	7,410	16,480	6,260	-5,110	4 222 945,32
SEB Dünaamiline Fondifond A, EUR	8,668	8,843	8,756	7,44	4,410	11,260	5,380	-3,550	6 094 959,43
SEB Tasakaalukas Fondifond A, EUR	10,815	11,033	10,924	3,33	2,070	8,830	4,830	1,010	1 177 175,07
SEB Ida-Euroopa Võlakirjafond A, EUR	13,238	13,238	13,238	5,19	0,620	11,020	5,940	5,280	64 011 469,41
SEB Kasvufond A, EUR	6,341	6,470	6,406	21,79	-3,830	16,590	0,160	-7,800	13 500 348,74
Vahendatavad Fondid *									
SEB Corporate Bond Fund, EUR	1,531	1,531	1,531	2,88	1,730	8,200	5,200	5,150	413 250 000,00
SEB Danish Mortgage Bond Fund, EUR	130,603	130,603	130,603	2,85	1,030	3,560	4,900	5,700	170 830 000,00
SEB High Yield Fund, EUR	132,874	134,203	132,874	3,88	3,840	11,010	-	-	2 004 070 000,00
SEB Short Bond Fund EUR	1,272	1,272	1,272	0,21	0,240	0,080	0,080	-	55 700 000,00
SEB Strategy Balanced Fund	107,876	108,955	107,876	-	4,470	8,900	-	-	311 210 000,00
SEB Strategy Defensive Fund	106,899	106,899	106,899	-	2,900	5,620	-	-	249 800 000,00
SEB Strategy Growth Fund	111,928	113,047	111,928	-	9,010	14,620	-	-	216 440 000,00
SEB Strategy Opportunity Fund	108,994	110,084	108,994	-	6,740	10,710	-	-	320 540 000,00
SEB Eastern Europe Fund ex Russia, EUR	2,816	2,872	2,844	19,94	-0,140	22,060	0,700	-4,560	133 090 000,00
SEB Eastern Europe Small Cap Fund, EUR	2,544	2,596	2,570	15,79	1,260	5,030	-7,640	-6,860	68 030 000,00
SEB Russia Fund, EUR	9,157	9,341	9,249	24,23	-4,280	-0,970	-4,160	-5,550	264 910 000,00

* Vahendatavate fondide tagasivõtmis- ja väljalaskehindude saab vaadata www.seb.ee/fondikursid. Fondide mahud on seisuga 31.03.2013.

Trigon Funds

22.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Arenevate Turgude Agrisektori Fond, EUR	86,63	89,29	88,40	22,67	3,27	3,02	-17,85		2 140 499
Arenevate Turgude Finantssektori Fond, EUR	184,73	190,39	188,50	17,66	13,78	26,28	3,33		4 895 199
Uus Euroopa Kasvufond, EUR	13,39	13,86	13,59	21,91	5,33	18,47	-3,51	-10,88	1 763 568
Uus Euroopa Fond, EUR	21,46	22,23	21,79	13,74	7,11	24,41	12,36	-0,77	23 311 393
Venemaa Top Picks Fond, EUR	19,09	19,77	19,38	26,05	-6,62	1,54	2,80	-0,56	9 951 896

INFOPÄEV: MIDA MUUDAB SEPA ETTEVÕTETE MAKSEKESKKONNAS?

11.06 Sokos Hotel Viru

Eesti maksekeskkonnas toimuvad uue aasta alguses olulised muutused.

2014. aasta 1. veebruarist hakkavad Eestis kehtima uued üleeuroopalised maksetegevused.

09.20–09.50 Registreerimine ja hommikukohv

09.50–10.00 Sissejuhatus. Moderaator Raamatupidaja.ee toimetaja JUULI LAANEMETS

10.00–10.40 Muudatused Eesti maksekeskkonnas – üleminek ühtsetele üleeuroopalistele (SEPA) makseviisidele. Eesti Pank makse- ja arveldussüsteemide osakonna juhtivspetsialist RAINER OLT

- Mis on SEPA ja milleks on SEPA kasulik?
- Kuidas kulgeb üleminek Euroopas ja Eestis?
- Milliseks kujuneb Eesti maksekeskkond peale SEPA-le üleminekut?

10.40–11.15 Euroopa Liidu regulatsioon - SEPA Rahandusministeeriumi Finantsturgude poliitika osakonna peaspetsialist KRISTIINA KALJURAND

- Miks oli vaja otsekohalduvat regulatsiooni?
- Mille kohta regulatsioon kehtib ja mida peab tegema?
- Mida regulatsioonid tähendavad Euroopa ühisturu kontekstis?

11.15–12.30 SEPA-le üleminek – mida see kliendile ja ettevõttele kaasa toob? Swedbanki Grupi arveldustoodete elutsükli juhtimise divisjoni direktor OLAVI LEPP

- Rahvusvahelisele kontole üleminek IBAN
- ISO-faailidele üleminek 2015
- e-arvele üleminek, kui xml tekstiformaat muutub

12.30–13.30 Lõuna

13.30–15.15 Kas arve ongi leping? Advokaadibüroo Amos vandeadvokaat KAI AMOS

- Kas iga arvet tuleb maksta?
- Lepingutingimused arvel - tava ja praktika
- Mida tähendavad arvele kantud numbrid ja sõnad?

15.15–15.20 Infopäeva lõpetamine

Äripäev

Infopäeva soodushind registreerimisel kuni 31.05.2013 on 169 eurot (km-ga 202,8 eurot). Tavahind 199 eurot (km-ga 238,8 eurot). Kahe või enama isiku korraga registreerimisel ühest maksjaettevõttest kehtib hindadele 5% soodustus. Registreerimine veebis www.seminar.aripeev.ee või telefonil 667 0411. Infopäeva projektijuht Juuli Laanemets, tel 667 0106.

Ben Broadbent: Jaapan on keset suurt rahanduslikku eksperimenti, seega peaksime nägema veel volatiilsust aktsiaturgudel ning selles kontekstis ka võlakirjaturgudel.

Inglise keskpanga rahapoliitika komitee liikme sõnul proovib Jaapani keskpank praegu enda jaoks uusi ja enneolematuid meetmeid.

802,53

-1,34%▼

perioodi kõrgeim 842,16
perioodi madalaim 585,08

TÕUSJAD

Hewlett-Packard

24,15 USD

+13,75%

Ventspils Nafta

1,03 LVL

+3,00%

Latvian Shipping

0,24 LVL

+2,13%

Toyota Motor

6630 JPY

+1,22%

OTP Bank

5125 HUF

+0,99%

Olvi

24,00 EUR

+0,8%

Eurosooni ostujuh-
tide indeks paranes
võrreldes aprilliga sel
kuul 0,5 punkti, 47,5 punktile.
Kuid näitarv püsib ikka veel
alla 50 punkti, mis viitab kok-
kutõmbumisele.

Aktsiaralli pidi millalgi ju peatuma

Aktsiaturud on viimasel poolel aastal teinud tugeva ning järjepideva ralli. Ratsionaalselt mõtlevad investorid küsisid pidevalt – kas rallil ikka on jalad ning kui jätkusuutlik selline uute rekordite püstitamine saab olla. Eilne börside järsk langus andis taas märku sellest, et kukkumine võib tulla ootamatult ja kiirelt.

Kuigi Föderaalreservi esimehe Ben Bernanke sõnul kahjustaks võlakirjade ostmise programmi lõpetamine majandust, on keskpanga nõukogus kasvanud poolehoid sellele, et stiimulile lõpp teha. Föderaalreservi aprilli lõpus ja mai alguses peetud kohtumise protokollist selgus, et vähemalt viis keskpanga liiget üheksateistkümnest soovis võlakirjade ostmise programmi juba järgmise kuu keskpanga kohtumisel lõpetada. Föderaalreserv ostab iga kuu 85 miljardi dollari väärtuses võlakirju. Lisaks Hiina tehaste nõrgale aktiivsusele mõjus vihje võlakirjade ostmise lõpetamisest turgudele nagu punane rätik pullile. Ainult et sel korral polnud pullid mitte need, kes ründasid. Jaapani Nikkei kukkus neljapäeval 7,3 protsenti ning Euroopa börsid kauplesid kuni kolm protsenti all.

Korrektsoon ja ostukoht? “Vaadates lühiajalisi indikaatoreid, siis kõik, mis me siit saame, on pullituru korrektsoon,” ütles United-ICAPi tehniline analüütik Walter Zimmerman CNBC-le. Zimmermani prognoosi järgi on S&P 500 järgmine peatumispunkt 1790 punktil. See on üks optimistlikumaid prognoose Wall Streetil. “Lünk tavakodanike ja Wall Streeti vahel on jätkuvalt suurenenud. Seega pole ma kindel selles, millisesse maailma me siit edasi liigume.” Samas hoiatab Zimmerman, et investorid peaksid kasutama stop-loss-ordereid, juhaks kui börs peaks liikuma vastupidises suunas. “Õelda selle aasta ralli kohta muljetavaldav, oleks pehmelt öeldud. Oleks ekstreemne öelda selle kohta ka enneolematu ralli,” kirjutas Bespoke Investment Group värskes analüüsis. Teiste analüüsides järgi kaupleb S&P 500 praegu 10 protsenti üle oma 200 päeva libiseva keskmise. BMO Capital leidis, et samasugustes tingimustes on S&P 500 järgmise 12 kuu ga tõusnud keskmiselt 16,5 protsenti.

RAINER SAAD
rainer.saad@aripaev.ee

Vähemalt viis USA keskpanga liiget üheksateistkümnest soovis võlakirjade ostmise programmi lõpetada juba järgmisel kuul.

TULEMUS

Lenovo kasum +90%

Maailma suuruselt teine personaalarvutite tootja Lenovo teenis eelmises kvartalis 90 protsenti rohkem kasumit kui aasta varem. Hiina arvutitootja suurendas ka turuosa, kirjutab Bloomberg.

Lenovo majandusaasta neljanda kvartali puhaskasum tõusis 126,9 miljonile dollarile võrreldes eelmise aasta 66,8 miljoniga. Bloombergi küsitatud kaheksa analüütikut prognoosis 108,1 miljoni dollari suurust puhaskasumit. Lenovo personaalarvutite turuosa kasvas esimeses kvartalis võrreldes eelmise aastaga 13,2 protsendilt 15,3 protsendile.

EURO

Leedu europüüdlus sattus ohtu

Leedu eelarvedefitsiidist on saanud 2015. aasta europüüdlusel suurem takistus kui inflatsioon, kuna majanduskasv on aeglustumas ning maksutulud vähenemas.

“Peamine takistus on nüüd meile eelarve,” ütles eile Vilniuses Leedu keskpanga asejuht Raimondas Kuodis.

Keskpanga prognoosi järgi aeglustub Leedu majanduskasv sel aastal 2,8 protsendile. Mullu kasvas Leedu majandus 3,7%. “Risk on väga suur,” et eelarvepuudujääk ei vähene alla 3% SKPst, mis on eurole ülemineku kriteerium, ütles samal pressikonverentsil Leedu keskpanga majandus-teadlane Ruta Rodzko.

LUGEJA ARVAB

„Eriti taksojuhilikult mõjub riigi pakutud “võimalus” suurendada sammaste sissemakseid järgneva kolme aasta jooksul - ehk siis osta tipust. Sissemakseid oleks pidanud suurendama siis, kui need peatati - turu põhjas.

Kommentaar uudisele “Kinnitage rihmad börsilanguseks”.

LOE WWW.ARIPA.EE

LANGEJAD

LSR Group

3,74 RUB

-7,88%

Nokia

2,77 EUR

-5,01%

Rosneft

16,79 RUB

-4,97%

Gazprom

7,73 RUB

-4,92%

Sberbank

3,37 RUB

-4,40%

Barclays

319,65 GBp

-4,25%

↓ Pärast Jaapani börsi-
indeksi 7,3protsendi-
list langust tõusis Jaa-
pani võlakirjade tootlus eile
aasta kõrgeimale tasemele.
See näitab, et peale aktsiate
müüdi ka Jaapani võlakirju.

31. oktoobril 2013

SALES MASTERY DAY

tippkoolitaja *Brian Tracy* (USA) Eestis

- müügitehnikate meistriklass -
- aja ja tulemuslikkuse juhtimine -
- kinnituseeni jõudmine -
- tark müügijuhtimine -

Registreerimine: www.bestsales.ee või

Aira Tammemäe, e-post aira.tammemae@aripaev.ee,
tel 50 25548, 667 0411

Nordic
Business
Forum

Äripäev

Best Sales